Šilčiau, gali lyti.
Saulė teka 6:51, leidžiasi 4:24

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VOL. LVII — Chicago, Ill. — Trečiadienis, Lapkričio-November 25 d., 1970 m. — Kaina 10c — 278

KRITIKUOJA KARO ŽYGĮ ŠIAURĖS VIETNAME

POPIEŽIUS SIEKIA ATJAUNINTI KATALIKŲ KARDINOLŲ KOLEGIJĄ

VATIKANAS. — Naujas Popiežiaus dekretas, draudžiąs kardinolams, sulaukusiems 80 metų, dalyvauti Popiežiaus rinkimuose ir užimti nuolatines administracines Vatikano kurijos vietas gali privesti prie didesnių pakeitimų dabartiname kurijos sąstate. Vatikane laukiama, kad Popiežius greit šauks konsistorijos suvažiavimą ir paskirs naujus kardinolus. Popiežiaus dekretas, padarytas "motu proprio" — jo paties sprendimu, bus žinomas dokumentuose pagal du pirmuosius žodžius "Ingravescentem Aetatem, (Didėjant amžiaus naštai).

Vatikano kardinolų kolegijoje yra 25 kardinolai, kurie iki sausio 1 d., nuo kada dekretas įsigalioja, bus 80 metų amžiaus. Jie nebegalės dalyvauti po tos datos popiežiaus rinkimų konklavoje. Iš tų 25 kardinolų 11 yra italai, žinomi konservatoriai. Tarp paliestų kardinolų yra ir vienas amerikietis — Los Angeles arkivyskupas, kardinolas Francis McIntire, kuris yra 84 metų.

Šiuo metu kardinolų kolegija susideda iš 127 narių, jų tarpe — 38 italai. Jaunesni, negu 80 metų yra 102 kardinolai, jų tarpe 27 italai. Taigi, Popiežiaus dekretas prileidžia galimybę, kad būsimasis Popiežius gali būti išrinktas ir ne italas, nes jo išrinkimui reikalaujama dviejų trečdalių konklavos balsų.

Jau anksčiau Popiežius patvarkė, kad visi aukštieji bažnyčios pareigūnai, sulaukę 75 metų, paduotų atsistatydinimo pareiškimą. Popiežius kiekvieną pareiškimą svarsto individualiai ir gali leisti eiti pareigas ir senesnio amžiaus dvasiškiui. Šiuo metu Romos kurijoje yra net 43 kardinolai, senesni negu 75 metų. Jų tarpe įtakingas kardinolas Eugene Tisserant, kardinolų kolegijos seniūnas, kuris jau turi 86 metus. Kardinolas Alfredo Ottaviani irgi jau yra 80 metų. Prancūzijos kardinolas Achille Lienart, Vokietijos Joseph Frings — abu virš 80 m.

Praktiškai tokie kardinolai, jei jie konklavoje nedalyvaus, negalės būti renkami popiežiais, nors teoretiškai kardinolai gali parinkti asmenį ir ne kardinolą. Šitokio atvejo nebuvo jau daug šimtų metų.

Gerėja sovietų kinų santykiai?

MASKVA. — Sovietų Sąjunga ir komunistinė Kinija pirmadienį pasirašė prekybos sutartį, kas laikoma dar vienu santykių pagerėjimo ženklu. Sovietų užsienio prekybos viceministeris Ivan Grišin ir kinų Li Chiang, pasirašydami sutartį, pabrėžė, kad ateityje abiejų šalių prekyba padidės. Prieš 20 metų ta prekyba siekė 2 bilijonus dol. vertės prekių per metus, o pernai — tik 55 milijonus.

Reuterio agentūra iš Kinijos skelbia, kad šis prekybos susitarimas galios tik vienerius metus.

Be prekybos sutarties, kitas santykių normalėjimo ženklas yra sovietų ir kinų ambasadorių atvykimas savo vietas. Spaudoje sumažėjo anksčiau buvusi priešiška propaganda, tačiau seniai vykstančios derybos dėl sienų neina pirmyn ir abi pusės toliau stiprina savo pasienius. Nors valstybinis santykiavimas tęsiamas, patys svarbiausi nesutarimų pagrindai pasiliko.

IŠ VISO PASAULIO

DACCA. — Amerikos helikopteris, nusileidęs nuteriotoje Rytų Pakistano saloje su maišais maisto, buvo badaujančių pakistaniečių užpultas. Trys pakistaniečiai buvo sužeisti besisukančių helikopterio sparnų. Amerikos ambasadorius Farland turėjo slėptis helikopteryje. Vėliau maisto maišai, kuriuose buvo 10 sv. ryžių, druskos ir sirupo, buvo metami iš oro. Stipresnieji pakistaniečiai nusinešė po kelis maišus, o silpnesnieji nieko negavo.

ROMA. — V. Vokietijos kanclerio Brandtas lankėsi Italijoje, kur jis tarėsi su italų vyriausybe apie Rytų-Vakarų santykius ir Viduriniųjų Rytų konfliktą.

DETROITAS. — General Motors bendrovė paskelbė, kad prieanksčiau paskelbto kainų pakėlimo automobiliams, ji dar nutarė kainas pakelti 24 dol. Ankstyvesnis pakėlimas buvo 208 dol. automobiliui.

WASHINGTONAS. — Pan American World Airways paskelbė sutartį su Rumunija, kuri leido bendrovės lėktuvams atidaryti New Yorkas-Bukarešto liniją. Ši bendrovė jau skraido į Maskvą ir į Pragą.

LONDONAS. — Saigono vyriausybė nedavė vizos amerikietei žurnalistei Martai Gellhorn, nes ji po savo pirmo vizito P. Vietname 1966 metais parašė Saigonui labai nepalankią knygą.

SAN ANTONIO. — Šiame Texas mieste siaučia difterito epidemija, jau buvo 141 susirgimai.

LONDONAS. — Kaž koks šposininkas pribarstė niežtėjimą sukeliančių miltelių ant scenos, kur šoko Olandijos baleto grupė — nuoga. Vienoje scenoje balerina turėjo atsigulti ant grindų penkioms minutėms, tačiau ji iškentėjo tik kelias sekundes. Verkdama ji išbėgo į prausyklą ir baletas buvo pertrauktas 10 minučių, kol scena buvo nuvalyta.

— Lietuvoje išleistos Vakarų rašytojų knygos. A. Maurois "Labą vakarą, brangioji" (25,000 egz. tiražu) ir dar prieškariniais metais Prano Mašioto išverstas H. Wells romanas "Pirmieji žmonės mėnulyje" (šios knygos tiražas — 15,000 egz.). (E)

— Vilniuje išleistos dvi neįprastos, savo turiniu, knygos. Tai Vyt. Norbuto fantastinė apysaka "Nemirtingumo lygtis" apie 26 amžiaus mokslą, techniką ir nuotykių knygą, Romano Klimo "Vaiduoklių mokykla". Pastaroji — verstinė. (E)

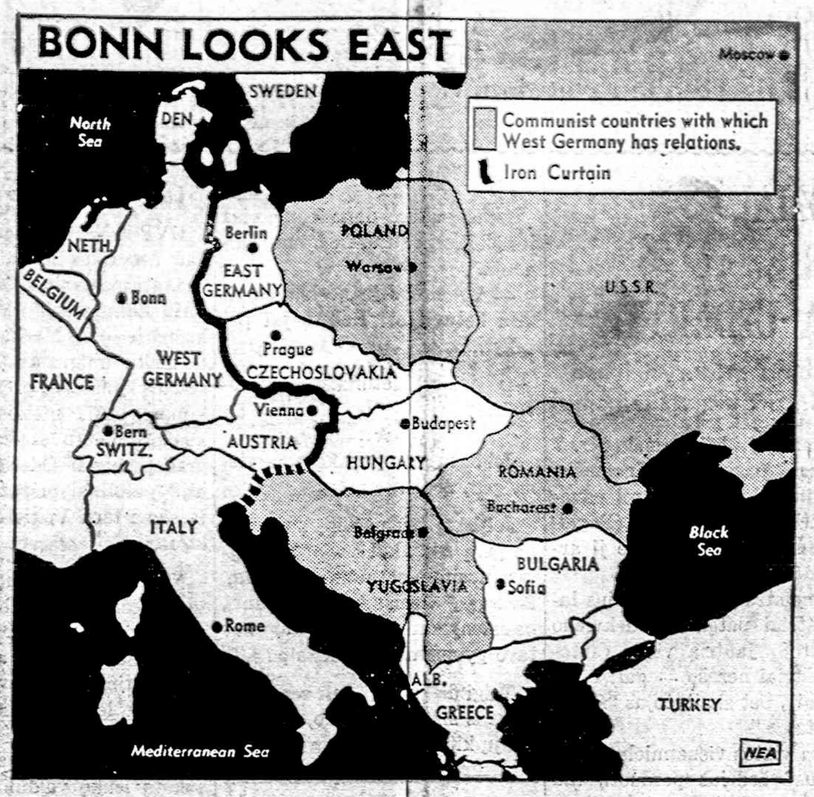

Naujos rūšies vokiečių "drang nach Osten" prasidėjo 1950 metais. Vakarų Vokietija tada užmezgė diplomatinius santykius su Sov. Sąjunga ir Jugoslavija. Vėliau buvo užmegzti ryšiai su Rumunija, o dabar susitarta ir su Lenkija. Kaip iš žemėlapio matome, Bonos vyriausybė dar neturi diplomatinių ryšių su Rytų Vokietija, Čekoslovakija, Vengrija ir Bulgarija.

SOVIETŲ PARTIJA ĮSPĖJA SAUGOTI ŽMONES NUO VAKARŲ IDEOLOGIJOS

MASKVA. — Sovietų Sąjungos valdžia seniai bijo vakarų pasaulio įtakos ir visaip varžo savo gyventojus, kad jie kuo mažiausiai susipažintų su "buržuazine ideologija", kas bolševikų žargone apima visas laisves spaudoje, literatūroje, mene ir politinėje srityje. Pirmadienio "Pravda" dar kartą kietai pasisako prieš vakarų įtaką ir ragina komunistų partiją tvirtai stovėti kovoje prieš vakarų idėjas, kad jos nemestų šešėlio ant Sovietų Sąjungos. Vedamajame sakoma, kad reikia kovoti už dvasinį sovietinio žmogaus grynumą ir ypač saugoti jaunąją kartą, kad ji nepamirštų kovoti prieš supuvusią buržuazinę ideologiją.

Straipsnis nemini jokių pavardžių, tačiau aiškiai skiriamas prieš kelis sovietų mokslininkus, jų tarpe branduolinės energijos specialistą Andrejų Sacharovą, kuris neseniai pasiskelbė steigiąs komitetą saugoti žmogaus teisių. Straipsnyje pakartojamas kaltinimas Maskvos Lebedevo Fizikos institutui, kuriame partinė priežiūra esanti palaida. Sacharovas dirba tame institute.

Straipsnis pavadintas: "Nesutaikomumas su buržuazine ideologija". Jame partinės organizacijos raginamos būti principingomis ir tiksliomis, kad liberalizmo šešėliai neaptemdytų ideologinio aiškumo.

Kitas laikraštis "Nedelja" ragina sovietų spaudą nerašyti tiek daug apie neigiamus sovietų gyvenimo reiškinius ir neduoti medžiagos vakarų spaudai. Straipsnyje sakoma, kad vakarų žvalgyba dažnai pasinaudoja pačių sovietų spaudoje iškeliama informacija.

Maskvoje pranešama, kad neseniai partijos centras įsakė visų laikraščių redakcijom nerašyti apie sovietų upių ar ežerų teršimą. Iš tų aprašymų, kuriuose nurodomi kur ir kokie fabrikai teršia vandenį, vakarų žvalgybos galinčios sužinoti apie tų fabrikų vietą ir dydį.

Kitas sprendimas, padarytas Maskvos partijos vadovybės, buvo uždrausti visus dramos veikalus, parašytus Arthuro Millerio, kuris pernai savo knygoje kritikavo sovietų kultūros ministerijos politiką.

◆ Vakar sovietų ambasadorius Dobryninas lankėsi valstybės departamente.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Darbo biuras paskelbė, kad spalio mėnesį pragyvenimas Amerikoje vėl pabrango 0.5%. Kartu sumažėjo dirbančiųjų skaičius.

◆ Atstovų Rūmai svarstė vakar darbo apsaugos įstatymą. Vienas vyriausybės pareigūnas nurodė, kad Amerikoje įvairiose darbų nelaimėse per 4 metus žuvo daugiau amerikiečių, negu Vietname per 10 metų.

◆ Pentagonas pareiškė, kad ir ateityje Amerika pasilieka laisvas rankas bandyti išvaduoti amerikiečius belaisvius šiaurės Vietname. Hanojus buvo griežtai įspėtas nekeršyti belaisviams. Prieš kelias savaites gauta žinių, kad šeši amerikiečiai nelaisvėje mirė.

◆ Vakar Baltuose Rūmuose prezidentas Nixonas tarėsi su P. Vietnamo viceprezidentu Ky.

◆ Ateinančią savaitę į Washingtoną žada atvykti Jordano karalius Husseinas neoficialaus vizito.

◆ Stokholme jaunų žmonių demonstracija išdaužė langus Amerikos prekybos centre. Jaunuoliai demonstravo prieš Amerikos lėktuvų puolimą šiaurės Vietname.

WASHINGTONAS. — Senato užsienio reikalų komitetas patvirtino tarptautinį dokumentą, kuris žudymus dėl rasinių, tautinių, religinių ar etninių skirtumų laiko tarptautiniu nusikaltimu. Amerika daug metų neprisidėjo prie šio genocido pakto.

Ginėjoje kovoja samdyta kariuomenė

MONROVIA. — Iš Liberijos pranešama, kad kovos tarp Ginėjos kariuomenės ir samdytos portugalų kariuomenės tebevyksta, nors Ginėja turi 5,000 vyrų, o užpuolikai tik apie 800. Kovose žuvo vienas Vakarų Vokietijos įmonės Conakry tarnautojas ir Rytų Vokietijos vicekonsulas, kitas vokietis buvęs sužeistas.

Liberijos radijas praneša, kad puolančioji grupė buvo paruošta belgų karininko pulk. Jean Schramme, kuris vadovavo baltiems samdiniams Kongo ir Angolos kovose.

Washingtone vyriausybės pareiškime pripažįstama, kad Ginėjos užpuolime dalyvauja užsienio interesai. Sovietų Sąjunga aiškiai skelbia, kad Portugalija pradėjo Ginėjoje "kriminalinį agresijos veiksmą, siekdama sunaikinti pažangią Ginėjos vyriausybę".

Ginėjos vyriausybė skelbia, kad užpuolikai atvykę į Ginėją su 12 laivų, kurių 4 esą dideli transporto laivai, o kiti mažesni kariniai palydovai.

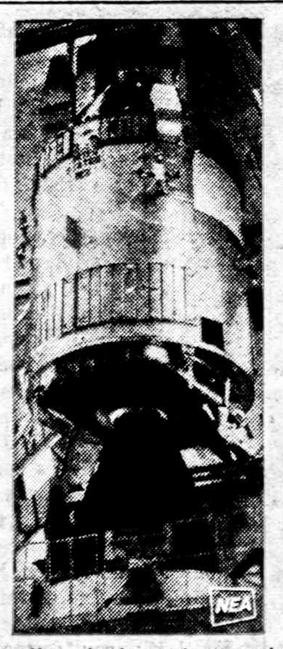

Cape Kennedy jau sujungtos visos Apollo 14 erdvėlaivio dalys. Skridimas įvyks sausio 31 d.

HELIKOPTERIŲ EKSPEDICIJA BANDĖ IŠVADUOTI HANOJAUS BELAISVIUS

WASHINGTONAS. — Amerikos senate kilo aštrūs ginčai dėl karinės ekspedicijos į Šiaurės Vietnamą, vos 23 mylios į vakarus nuo Hanojaus, kur specialus savanorių dalinys, atskridęs helikopteriais bandė išvaduoti Amerikos lakūnus, laikomus komunistų nelaisvėje. Apie šį puolimą spaudai pranešė gynybos sekretorius Laird spaudos konferencijoje. Senate šį žygį daugiausia puolė sen. Edward Kennedy ir sen. Fulbrightas, kuris pavadino šį bandymą didesnio masto karo išplėtimu, kuris padidins karo veiksmus Vietname. Sen. Kennedy pareiškė, kad greičiausias būdas išvaduoti iš komunistų belaisvius yra pasitraukti iš Vietnamo ir derėtis dėl belaisvių paleidimo.

Sekretorius Laird pristatė spaudos korespondentams aviacijos generolą Manor, kuris planavo žygį į Šiaurės Vietnamo gilumą ir armijos pulkininką Simonds, kuris ekspedicijai vadovavo. Jie paskelbė spaudai, kad penktadienį 2 val. nakties grupė helikopterių atskrido į vietnamiečių karinę stovyklą, kur žvalgybos žiniomis buvo laikomi amerikiečiai karo belaisviai. Helikopteriai buvo priešo apšaudomi, tačiau nusileido į stovyklos kiemą ir ėmė ieškoti belaisvių. Buvo išlaužtos durys, nulaužtos spynos, tačiau belaisvių nerasta. Priešas juos išgabenęs, gal, prieš dvi savaites.

Šiame žygyje vienas amerikietis buvo sužeistas ir vienas helikopteris nutūpdamas sudužo. Jį pasitraukianti grupė susprogdino. Šios stovyklos apylinkėje daug žalos padarė pačių komunistų priešlėktuvinė gynyba, paleisdama žema trajektorija apie 30 sovietų gamybos raketų, kurios sproginėjo aplink stovyklą, nepadarydamos amerikiečiams žalos.

Daug korespondentų klausimų liko neatsakyta saugumo sumetimais. Pripažįstama, kad šis žygis buvo gan sunkus ir rizikingas. Žvalgybos duomenys buvo tikslūs. Belaisvių stovykla buvo rasta, tačiau komunistai dažnai kilnoja savo belaisvius iš vienos vietos į kitą. Visa amerikiečių grupė stovykloje buvo mažiau valandos laiko. Jei belaisviai ten būtų buvę, jie visi būtų buvę išvaduoti.

Sunkiai vyksta derybos dėl Berlyno

BERLYNAS. — Keturių didžiųjų valstybių ambasadoriai vėl tarėsi dėl Berlyno klausimo, tačiau po šešių valandų derybų, pažangos nepadaryta ir kitas susitikimas paskirtas gruodžio 10 d.

Vakarų atstovai reikalauja iš Sovietų Sąjungos, kad Berlyno gyventojai galėtų laisviau susisiekti ne tik paštu ir telefonu, bet ir lankydami vieni kitus per komunistų pastatytą sieną. Reikalaujama, kad keliai tarp Vakarų Vokietijos ir Vakarų Berlyno nebūtų uždarinėjami ir tas 110 mylių atstumas nebūtų trukdomas ir Vokietijos ir Vakarų Berlyno gyventojams.

Sovietų ambasadorius Abrasimovas aiškina, kad sovietai neturi galios pažadėti pakeitimų dabartinėje būklėje, nes tie klausimai liečią suvereninę Rytų Vokietiją ir jos vyriausybę. Vakarų akimis ta Rytų Vokietija tėra sovietų kariuomenės valdoma rytinė Berlyno zona ir sovietų okupuota Vokietija.

Vengrų komunistų partijos kongrese

BUDAPEŠTAS. — Vengrijos komunistų partijos kongrese partijos sekretorius Janos Kadar pasakė ilgą kalbą, kurioje apžvelgė Vengrijos santykius su kaimynais. Jis pabrėžė, kad Vengrija pasirengusi užmegzti su Vakarų Vokietija diplomatinius ryšius, kai Vokietija sucementuos savo santykius su kitomis Rytų Europos valstybėmis ir sugebės suvaldyti savo viduje esančias šovinistines ir reakcines jėgas.

Palietęs santykius su Kinija Kadaras nurodė, kad jie kiek pagerėję, tačiau dar likę nemažai ideologinių skirtumų. Vengrų komunistų kongrese nėra Kinijos delegacijos.

Rytinės Vokietijos komunistų vadas Ulbrichtas kongrese irgi nedalyvauja. Jam nepatinka gan liberali Vengrijos ekonominė ir kultūrinė politika. Ir šiame kongrese Kadaras kalbėjo apie reikalą partijos viduje turėti daugiau demokratijos ir pasisakė už atskirų partijos narių teisę išsirinkti savo vadus, neprimetant jų iš centro.

— "Geschichte der baltischen Staaten", Georg von Rauch, Stuttgart, Kohlhamer, 1970, 224 psl. DM 16.80. Knygą įvertino "Foreign Affairs", š. m. spalio mėn. n-je. Autorius yra Rytų Europos klausimų profesorius Kiel universitete, Vak. Vokietijoje. (E)

Kaltina Pakistano centrinę valdžią

DACCA. — Vienuolika Rytų Pakistano politikų pasirašė pareiškimą, kuriame kaltina Pakistano vyriausybę dėl apsileidimo siunčiant paramą nukentėjusiems Bengalijos įlankos gyventojams. Amerikos ir Britanijos atsiųsti helikopteriai jau mėto salose maisto ir drabužių siuntas, tačiau patys pakistaniečiai beveik nieko nepadarė savo žmonėms padėti.

Rytų Pakistanas seniai įtaria Vakarų Pakistaną, kur yra centrinė valdžia, kad jiems mažai terūpi, kas vyksta Indijos valstybės atskirtame Rytiniame Pakistane. Vakaruose gyvena skirtingos pakistaniečių gentys, atskyrusios ne tik geografine, bet ir kultūrine prasme. Vakariečiai yra didesnio ūgio. Jie maitinasi daugiausia mėsa ir kviečiais, kada rytiečiai, bengaliečiai, kalba skirtinga kalba ir valgo žuvį su ryžiais. Rytų Pakistanas puola centrinę valdžia, kad ji daugiau kapitalo investuoja vakaruose, stato ten fabrikus ir kasyklas, apleisdama vargstančius rytiečius.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDŽIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAGUOJA SKTN. BALYS VOSYLIUS
Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

VII-JI METAI — NR. 40 (300)

Skaičius "100" šį kartą yra

NE SUKAKTUVĖS, BET MAŽOS BENDRIJOS DIDELIS ĮVYKIS

Vydūno Šalpos Fondas paskyrė šimtąją stipendiją

Akademinio Skautų Sąjūdžio Dr. Vydūno Vardo Šalpos Fondas buvo (ir gal yra) toks pat vargo kūdikis, kaip ir mes visi. Jis, berods, popieriuje turi gal keliasdešimt tūkstančių dolerių, o gyvenimiška buhalterija rodo, kad išduotieji paskolos pinigai mokslus einantiems paremti ne visada sugrįžta pas globėją. Nors jie jau rezidencijų savininkai, visuomenės veikėjai, rašto žinovai...

Skautininkas
VYTAUTAS MIKŪNAS,
Vydūno Šalpos Fondo Valdybos Pirmininkas

...ir atsiras, kol rūpesčiai ir vargai slėgs išblaškytuosius.

Šiais metais atvirukus dovanai sukūrė dail. A. Sutkuvienė ir dail. Val. Ramonis. Dideliai ačiū jiems už tai. Jų rinkinį siunčiame Jums ir prašome už jį atsiųsti $1.50.

Kartu primename, kad Fondo paskolomis gali pasinaudoti visi jų reikalingi. Reikalui esant, kreipkitės į Akademinio Skautų Sąjūdžio skyrius arba tiesiog adresu: Vydūnas Youth Fund, Inc., % Vyt. Mikūnas, 3425 W. 73rd Street, Chicago, Ill., 60629.

Fondo Valdyba yra gavusi prašymą padėti doktorantui rašančiam disertaciją apie Dr. Vydūno literatūrinį palikimą. Kas turėtų Dr. Vydūno rankraščių, straipsnių ar nuotraukų, prašomi paskolinti perfotografuoti ar perleisti Fondo Valdybai. Už išlaidas bus atsilyginta.

Nuotaikingų Kalėdų švenčių ir laimės bei pasisekimo Naujuose Metuose!

P. S. Fondo atsargose dar yra kiek likusių knygų R. Spalio Gatvės Berniuko Nuotykiai. Knyga spaudos ir skaitytojų labai palankiai sutikta ir įvertinta. Gražiai išleista, gausiai iliustruota knyga yra geriausia kalėdinė dovana mūsų atžalynui".

Vyt. Mikūnas,
Fondo Valdybos Pirmininkas

Nuo redakcijos:

Fondo Tarybą sudaro: J. Dainauskas, Vyt. Germanas, J. Gimbutas, Dr., S. Girdauskienė, A. Jagutienė, B. Kviklys, E. Korzonas, Vyt. Mikūnas, A. Milūnas, Z. Petkus, D. Variakojytė-Fricke, Dr., A. Vengris ir E. Vilkas.

Fondo Valdybą sudaro: D. Eidukienė, R. Kviklytė, R. Merkys, Vyt. Mikūnas ir A. Milūnas.

Iš Vydūno Šalpos Fondo gavome prieššventinį laišką. Redakcijai nėra ten ko išbraukti, nei pataisyti. Pasiskaitykime. —

"Malonu pranešti Jums, Gerbiemieji Fondo Rėmėjai, kad šiais metais jau paskyrėme šimtąją paskolą studijų reikalams. Šis faktas pateisina ligšiolinę ir įgalina tolimesnę Fondo veiklą. Paskolų reikalingų vis atsiranda

KALĖDINIS VYDŪNO FONDO ATVIRUKAS
Dail. Ramonio piešinys

KALĖDINIS VYDŪNO FONDO ATVIRUKAS
Dail. A. Sutkuvienės piešinys

ŽODŽIAI, KURIE YRA UŽDARYTI

Siūloma atidaryti ir paleisti: artimo džiaugsmui

"Skautų Aido" žurnalo Nr. 7 vedamąjį pasirašė nežinomasis, O. S. inicialais. Straipsnį pavadino "Uždarytas žodis". (Pagalbinė antraštė: "Skirkime jį artimo džiaugsmui").

Šiame straipsnyje autorius labai aštriai pataiko į kiekvieno skaitytojo jautrią vietą (autorius aštriai nerašo — gal: labai švelniai), bet skaitytojas "šį tą" pajunta.

Nėra vietos visus mielus "atidarytus" žodžius perduoti, tad kalbėsime tik to straipsnio pavyzdžiais.

★

Dana sukūrė dainelę, ir visa jos skiltis ją su užsidegimu dainuoja.

— Bet melodija neskamba tikrai lietuviškai! Reiktų jai pasakyti...

O širdies kietumas — lietuviškas?

★

Jei būtų man pasakę nors vieną gerą žodį...

Jei būtų tau pasakę nors vieną gerą žodį kai buvai prislėgtas, nusiminęs, netikras savim, išvargęs, vieniša, bekovojanti, besistengianti, — gal daug kas tavo gyvenime būtų kitaip?

Taigi dabar, kai gali semti žodžius iš širdies gerumo, nesigailėk jų kitiems!

O. S.

Skautininkė
LILĖ MILUKIENĖ,
Lief. Skaučių Seserijos Vyriausia Skautininkė,
referuoja Clevelando Suvažiavime
V. Bacevičiaus nuotr.

Skaitykime ir išvadas patys pasidarykime.

★

Naujakuriai rodo savo namus; draugai, sukandę lūpas, inspektuoja. Iš kambario į kambarį eina svečiai, ir laimingos šviesiaplaukės šeimininkų akyse ima blėsti ir visai užgęsta, kai Jonas triumfuodamas sušunka:

— O čia vis dėlto popieriuje plyšelis! Ar matėte?

★

Vyksta koncertas. Gražiai interpretuojamos visiems mielos dainos, todėl žmonės patenkinti ploja. Tik už kelių eilių kažkas gana garsiai komentuoja:

— Ar pastebėjai jo kostiumą? Net neišprosytas kaip reikiant.

★

Darželio vaikas laimingas rodo parsineštą piešinį: du rutuliukai ir kažkas panašu į ausis.

— Kas čia yra, Pauliau?

— Rudas šuo.

— Rudas šuo? Argi taip šuo atrodo? Kur kojos, uodega?

Paulius žiūri išsigandęs į savo kūrinį ir jo širdelė skaudžiai susitraukia. Jis suglamžo popierių, pasižadėdamas nebepiešti (arba bent nerodyti savo piešinių), arba jis, apsipylęs ašaromis, bando įrodyti, kad tie du rutuliai su ilgom ausim tikrai jo rudas šuo.

Kodėl tik sau esame linkę taikyti visokias nuolaidas?

Nedėkingas amžius

Nežiūrint mokslinės pažangos, blogio epidemija plinta visu smarkumu. Tūkstančiai tėvų kenčia gėdą nuo savo vaikų. Tėvai bando paslėpti vaikų nusikaltimus, kuriuos jie papildo tėvams nežinant.

Atrodo, kad smurtas tampa gyvenimo realybe "naujosios gentkartės" sluogsniuose. Buvo daug naujų gentkarčių, bet tokių smurtingų veiksmų, kaip dabar nebuvo, išskyrus barbarizmo laikus. Kas verčia mūsų laikų naująją kartą grįžti į barbarizmo amžius? Ne tik JAV, bet ir visame pasaulyje jaunieji (suprantama, ne visi) pasidarė maištingi, liguisti iš visuomenės išsiskyrėliai. Argi narkotikai, kuriuos jie neribotai vartoja, palaužė jų valią ir naikina sveikatą, kalti? Gerų šeimų mergaitės pabėga iš namų pas hipius, nes ten mato laisvę, "puošnias" hipių "uniformas" — skarmalus, barzdas — kurie didžiuojasi tuo, kad išsiskiria iš minios. Jie mėgsta hermitišką gyvenimą laukuose. Bet miestuose yra gatvių gaujų, kurios "kariauja" su kita gauja, vartoja terorą prieš nekaltus piliečius, veda nemoralų gyvenimą, sprogdina mokyklas, valdžios įstaigas, vykdo politinius žmonių pagrobimus. Lėktuvų pagrobimai yra dažnas dalykas. Vagystės, žmogžudystės, bereikalingas žiaurumas, lyg žmogaus gyvybė būtų nieko verta. Epidemiškai plinta venerinės ligos, pornografija, teatruose rodomi nemoralūs paveikslai — lytiniai aktai, žinoma, "suaugusiems".

Reikia manyti, kad visų blogybių užnugaryje yra galingasis doleris ir tam tikra demoralizacinė politika. Iš narkotikų nesąžiningi tipai pasidaro milijonus bemotydami jaunuolius.

Žmonės apsiprato baimę kentėję, bet ar taip turi būti? Dėl hipių aš didelio dėmesio į juos nekreipčiau. Tai "vaikų džiaugsmas". Subręs ir užmirš. Hipių "luomas" vertas pasigailėjimo. Iš jų yra net idealistų. Pavojus sudaro organizuotos gaujos, kurios turi kitokį tikslą. Tokį Rubiną, Mansoną ir kitus valdžia turėtų sudrausti, kad jie nekurstytų studentų ir gatvių gaujų "revoliucijas" kelti.

M. Š.

Lenkai mėgsta perdėti

HVP iš Washingtono praneša, kad Amerikos lenkai (Polonia) dedanti pastangas Maine senatorių Edmunda Muskie, kurs tikrumoje yra Markievicz, kilęs iš lenkų imigrantų šeimos, išstačius kandidatu prezidento rinkimams 1972 metais. Jį išrinkus prezidentu ėsą tuojau būtų pradėti žygiai Oderio-Neisės liniją galutinai pripažinti naująja siena tarp Vokietijos ir Lenkijos.

Neseniai Baltuosiuose Rūmuose lankėsi ir buvo prezidento Nixono priimta "Amerikos Lenkų Kongreso" delegacija, kuri lenkų tvirtinimu atstovaujanti 10 milijonų lenkų Amerikoje! Delegacija pageidavusi kultūrinių ryšių su Lenkija ir daugiau aukštų lenkų valdininkų Washingtone.

Lenkai iki šiol visą laiką didžiavosi sudarą 6 milijonus lenkų kilmės Amerikos piliečių. Kaip jie staiga pasidaugino iki 10 milijonų, lieka "paslaptis", juo labiau kad Amerikos sociologai ir etnografai ir šešis milijonus lenkų skaito smarkiai perdėtais.

Pusė Kubos turistų niekada nebegrįžta

Katalikų žinių agentūra NC praneša iš Madrido, Ispanijoje, kad iš 2,300 "turistų", kurie čia atvyksta iš Havanos kiekvieną mėnesį didesnioji pusė niekada nebegrįžta atgal į Kubą. Maždaug kas septintas "turistas" apsistoja Ispanijoje ar kitose Europos dalyse, o likusioji dalis eventualiai išvyksta į Amerikos Jungt. Valstybes.

Šiemet JAV išleistu imigracijos įstatymo pakeitimu, nebeįsileidžiami asmenys, kurie čia neturi žmonos ar vyro arba mažų vaikų arba užtikrinto darbo, dėlto daugiau kaip 12,000 kubiečių šiuo metu Ispanijoje tebelaukia leidimo imigruoti į JAV. Kubiečių laimei, daugumą jų turi JAV-bėse savo giminių ar artimųjų. Po Fidelio Castro perversmo per 10 metų iš Kubos į JAV-bes yra visokiais būdais atsikėlę apie 400,000 kubiečių.

GELEŽIES VERTĖ

Paprastas geležies gabalas vertas tik $5. Tas pats geležies gabalas, paverstas į arklio pasagą, bus vertas $10. Jeigu tą patį geležies gabalą paverstum į adatėles, bus vertas $4,250. O jeigu iš to paties geležies gabalo padarytum laikrodėlio spyruoklius, tai jo vertė pakiltų iki $250,000.

M. Š.

VAIKŲ LIEŽUVIS

MAMA: "Vaikeli, turiu tau pasakyti, kad tu elgiesi kaip koks paršelis, net baisu!

Vaikeli tyli.

"Tu gi žinai, kas paršelis yra?"

Vaikelis: "Žinau. Kiaulės vaikas".

AUKSINĖS MINTYS

Skilvis yra vergas, turi tenkintis tuo ką gauna. Bet gi ir keršija jis kaip tikras vergas.

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI
YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

ILGAI IŠLIEKANTI IR ATMINTINA DOVANA KALĖDOM
ENCYCLOPEDIA LITUANICA
361 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS. 02127, TEL.: (617) 268-7730, VAKARE — 282-2759

What if we told you to cough up $18.75 or else?

You wouldn't like it, of course.

You see, one of the nice things about buying U.S. Savings Bonds is that you don't have to.

That's because you happen to live in a free country where nobody forces you to do anything.

Rather, your country asks that you simply consider the many advantages of Savings Bonds.

First of all, if you think they're a get-rich-quick scheme, forget it. Bonds aren't for you. They only pay off in the long haul. For a quick return, there are a lot better ways to make a buck.

They do pay off, however. Handsomely, as a matter of fact.

A little over 4 dollars for every 3 you invest. Plus, the privilege of buying the new 5% Freedom Shares along with your Bonds.

But these are the selfish reasons for buying Bonds.

Good, but selfish.

There's one other very important reason why Americans already own over $52 billion in Bonds.

It's called pride.

It just so happens that most Americans still choose to think this is the best piece of real estate going.

If you happen to be one of these Americans who thinks there's something to this country of ours, why not buy into it.

Sign up for the Payroll Savings Plan where you work.

Or go to your bank.

And cough up that $18.75.

Please.

Take stock in America
Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

BAŽNYTINĖS ŽINIOS

Lietuvoje beliko 630 bažnyčių

Kardinolo Kodžio savaitraštis "The New World" lapkr. 22 d. nr. praneša, kad anapus Geležinės Uždangos, Lietuvoje, bėra likę tik 630 veikiančios bažnyčios ir joms aptarnauti dar mažiau kunigų.

Vyskupo Brizgio pranešimu, visos tos bažnyčios turi nuolatinius kunigus, išskiriant 50, kurios yra aptarnaujamos kunigų, atvykstančių iš kitų parapijų.

"Šiemet tik 8 klierikai įšventinti į kunigus, kai tuo pačiu metu 15 kunigų mirė. Kunigų skaičius mažėja ne dėl pašaukimo stokos, bet dėl to kad rusų valdžia apriboja įstojančių skaičių į vienintelę kunigų seminariją Kaune. Iki 1969 metų tik po penkis kandidatus priimdavo (į seminariją) per metus. Praeitais metais leista įstoti 10 kandidatų". Daugiau kaip 100 bažnyčių Lietuvoje esą arba sunaikintos, arba raudonųjų valdžios paverstos "profaniškiems" tikslams. Vilniaus katedra paversta meno galerija; Kazimiero bažnyčia (Vilniuje) naudojama kaip ateistinis muziejus.

Gromyko pamėgo Vatikaną

Arkidiocezijos organas "The New World" NC informacijoje iš Vatikano Miesto rašo: Popiežius Paulius VI ir Sovietų užsienių reikalų ministeris Andrei Gromyko lapkričio 12 dieną turėjo Vatikane vieną valandą ir 20 minučių trukusį susitikimą ir aptarė svarbesnes pasaulio problemas.

Šiai privačiai audiencijai pasibaigus jokio komunikato nebuvo paskelbta. Tačiau gerai informuoti šaltiniai praneša, jkad jiedu išdiskutavo visą eilę problemų. Daugiausiai dėmesio kreiptų dalykų eilėje buvo atominis nusiginklavimas ir atominių ginklų plitimas. Taip pat plačiai diskutuota Vidurinių Rytų situacija ir dėl to pasauliui gresiantieji pavojai. Vatikano šaltiniai be to praneša, kad taip pat diskutuotas Vietnamo karas ir padėtis Azijos pietų rytuose.

Pasak tų pačius šaltinius, popiežius iškėlęs problemas ryšium su bažnyčios gyvenimu Sovietų Sąjungoje.

Sovietų užs. reik. ministeris jau 1966 metais vizitavo popiežių Paulių — jo audiencijos laikas ir data nebuvo skelbiami iki paskutinio momento. Šis rusų diplomatas praleido Vatikano Rūmuose beveik tris valandas, didžiąją laiko dalį apžiūrėdamas didžiuosius meno turtus, jų tarpe Raphaelio Renesansą ir Michelangelo Sikstinos koplyčią.

Vyskupai nutarė neduoti komunijos žmonėms į rankas

Atsižvelgdami į daugelio pasauliečių katalikų reiškiamą nerimą dėl perdaug pakitimų tradicinėse ceremonijose, JAV-bių vyskupai savo pusmetiniame susirinkime Washingtone atmetė pasiūlymą pakeisti komunijos dalinimo tvarką. Pasiūlymas buvo, kad katalikai galėtų pasirinkti, ar komuniją kunigas savo pirštais padės ant liežuvio, ar įduos į rankas ir žmogus pats ją paims į burną. Pasiūlymas gavo vyskupų balsų daugumą, būtent 115 už ir 107 prieš bet nepraėjo, kadangi yra reikalinga dviejų trečdalių balsų.

Paprotys, kad kunigas ostiją maldininkui įdeda į burną, prasidėjo 9 šimtmetyje, tai yra prieš 1000 metų, kuomet žmogus buvo bažnyčios tiek nuvertintas, jog buvo tikima, kad pasauliečio rankos negali šventų dalykų liesti.

Kazimierinių administracija laužo Vatikano priimtą tvarką

Chicagos arkidiocezijos laikraštyje "The New World" lapkr. 13 d. straipsnyje "Naujas Laidojimų Ritualas: Triumfo tema", kun. Joseph M. Champlin rašo, kad dar praeitų 1969 metų rugpiūčio 15 d. yra priimtas peržiūrėtas laidojimo ritualas (Revised Funeral Rite), kurs iš lotynų kalbos į anglų kalbą vertime būsiąs paskelbtas kada nors po Naujų Metų.

To ritualo introdukcijos antrasis straipsnis nustatąs, kad **"šeimos tradicijos, vietos papročiai, grupės įsteigtos rūpintis laidotuvėmis, visa kas yra gera, gali būti laisvai praktikuojama,** bet visa, kas yra svetima evangelijoms, turi būti pakeista".

Toliau straipsnio autorius cituoja dar sekančias to ritualo pastraipas:

Kūno laidojimui į duobę, "kaip pats Viešpats norėjo būti palaidotas, Bažnyčia teikia pirmenybę, bet kremacija (sudeginimas) yra leidžiamas ten, kur šio proceso pasirinkimo priežastys "nesipriešina Krikščioniškiems principams" (Straipsnis 15).

"Maldos kapinėse dar aktingiau apjungia (involve) palydovus, kurie paskutinį momentą, nuleidžiant kūną į amžino atilsio vietą, stovi prie kapo duobės", toliau iš Ritualo cituoja autorius.

Taigi, Vatikano dar pernai išleistame pataisytame Laidojimų Rituale ne tik nekalbama apie sumechanintą, trokais ir kranais atliekamą laidojimą, o kaip tik aiškiai pabrėžiamas senoviškasis laidojimas, kur visi palydovai dalyvauja iki kūną nuleidžiant į amžino poilsio vietą — į kapo duobę. Arkidiocezijos kapinių administratoriai monsinjorai šitaip darydami nusikalsta Bažnyčios įstatymams. Kovotojai už žmonišką ir krikščionišką laidojimą šv. Kazimiero kapinėse turėtų įsigyti tą Revised Funeral Rite, iš kurio ištraukas skelbia kun. Fr. Joseph M. Champlin arba bent ištisai perskaityti tą jo straipsnį minėtame "New World" š. m. lapkričio 13 dienos Nr. Kyla įtarimas, bene dėlto pusantrų metų delsiama su to ritualo angliškuku vertimu ir paskelbimu, kadangi buvo norima įgyvendinti tą gyvulišką nekrikščionišką laidojimų "ritualą"...

RNS Photo

SOVIETŲ MINISTERIO GROMYKO PRIVATI AUDIENCIJA PAS POPIEŽIŲ PAULIŲ VI

Lapkričio 12 dieną Sovietų užs. reik. ministeris Andrei Gromyko turėjo vieną valandą ir 20 minučių trukusį pasikalbėjimą su Romos katalikų bažnyčios galva Pauliu VI. Privačioje audiencijoje aptarti įvairūs didžiosios politikos klausimai.

AŠTUNTOS ATOSTOGOS ISPANIJOJE

Nebe pirmą kartą atostogas praleidau Europoje. Kaip paprastai, aplankiau įvairius kraštus, įvairius miestus. Vienas iš pačių įdomiausių miestų, žinoma, yra Roma. Tačiau apie ją tiek daug rašoma, kad man, parbėgomis ją aplankius, geriaus bus susilaikyti ir pasitenkinti trumpu pareiškim: kas planuoja Europą aplankyti, tai būtinai turi ir Romoje sustoti.

Paryžius jau yra tiek išgarsėjęs, jog, manau, nei vienas amerikietis turistas nedrįs jo aplenkti. Kaip galima vykti į Europą ir Paryžiaus nematyti!

Ir pamatyti jį verta. Bet jei kas nori atostogas tinkamai (ir nebrangiai) praleisti, tai vargu būtų galima rekomenduoti Paryžių, juo labiau, kad yra kitų vietų, kurios žymiai mažiau teapsunkina kišenę...

Londonas mažiausiai mane patraukė. Miestas niūrus, žmonės nepasižymi draugiškumu. Šaltumas ir išdidumas tai anglų savybė. Jie, matyt, vis dar tebemano, kad pasaulis jiems priklauso.

Visai kitaip yra Ispanijoje ir Portugalijoje, kur jau aštuntas atostogas teko praleisti. Viena, amerikiečiai čia yra labai gerbiami; antra, dolerio pajėgumas gana didelis. Pavyzdžiui, už amerikonišką dolerį Ispanijoje gaunama net septyniasdešimt pesetų. Už alaus butelį ar konjako (brendės) stikliuką mokama tik dvidešimt centų. Geri pietūs kainuo ja tik vieną dolerį (ir mažiau). Viešbučio kambarys parai — trys doleriai.

Tokios kainos buvo Barcelonoje. Jos kiek didesnės Madride. Tačiau labai nedaug. Su kalba didelių keblumų nesusidaro, nes angliškai kalbančių visur užtinki. Žinoma, kai šiek tiek moki ispaniškai, tai dar geriau. Aš gana neblogai ispaniškai susikalbu. Žmona ir aš mėginome ispaniškai pramokti iš knygų bei plokštelių. Nors, palyginti, ispanų kalba nėra sunki išmokti, bet knygomis ir plokštelėmis nepasitenkinome: lankėme dar vakarinę YMCA mokyklą, kur kalbos pramokome neblogai.

Ispanijoje vakarienė valgoma apie 10 valandą vakaro. Naktiniai klubai atsidaro ne anksčiau kaip vienuoliktą valandą. Pripratusiam vakarieniauti opie šeštą valandą tokia permaina, kaip sakoma, išmu ša iš vagos. Tad aš eidavau vakarieniauti į restoranus, kurie niekad neužsidaro, — dieną ir naktį yra atidaryti.

Vieną dieną pasirinkau vakarienei steiką su dviem kiaušiniais. Priedo — sriubos ir di delį stiklą vyno. Viskas buvo labai puiku. Jaučiaus patenkintas. Visas tas malonumas kainavo apie 80 amerikoniškų centų. Kitą dieną sumaniau tokią pat vakarienę užsisakyti. Bet kai pažvelgiau į ispaniškai išspausdintą patiekalų sąrašą, tai kažkaip nesmagu pasidarė. O ten buvo užrašyta: 2 huevos — caballo corne — 69 pesetas". Vadinasi, dų kiaušiniai ir arklio mėsa. Tuoj susilaikiau nuo tos vakarienės užsakymo.

Atsimenu, kad Lietuvoje daugiausia tik žydai valgydavo galvijieną, o lietuviai paprastai kiaulieną, veršieną ir avieną.

Ispanijoje labai populiari yra amerikoniška muzika. Ji ypač įsigalėjusi tose vietovėse, kurias daug turistų aplanko. Kalbant apie muziką, tai man daugiausia malonumo suteikė Meksikoje girdėtos dainos ir muzika.

Iš Ispanijos visada parsivežu kelis butelius šeštasdešimt metų senumo konjako (brendės), kuris ten yra vienas pačių brangiausių ir Amerikoje visai negalima jo gauti. "Brendės", kurią Amerikoje parduoda po septynius dolerius už butelį, Ispanijoj parduoda po šešiasdešimt centų!

New Yorke lagamino muitinės tarnautojas netikrino, nors aš pasakiau kiek visko turiu. Esu tarnavęs valdžiai apie tris dešimt metų ir turiu paliudijimus nuo visų per tą laiką buvusių prezidentų, įskaitant ir dabartinį Nixoną.

Apie keliavimą galiu tiek pasakyti: keliauti grupėmis yra žymiai pigiau. Tačiau neparanku yra tai, kad reikia nu statytos iš anksto tvarkos laikytis, — vis paskirtu laiku būti ten ar kitur. Toks kelionės apribojimas man nepatinka, todėl aš visada keliauju vienas ir sustoju ten, kur man patinka. Kad ir šį kartą, vieną kitą dieną praleidęs Portugalijoje, nuvykau į Madridą, Granadą, Malagą, Toledo ir kitur. Kadangi iš viso turėjau dvidešimt dvi dienas atostogų, tai vienur (kur labiau patiko) sustojau kiek ilgiau, o kitur, kaip sakoma, tik prabėgomis.

Šį kartą iš New Yorko į Lisaboną, Portugaliją, skridau didžiuliu 747 lėktuvu. Tai tikras milžinas, kuriuo gali skristi 384 keleiviai. Skridome keturias valandas ir keturiasdešimt penkias minutes.

New Yorke kartą TWA tarnautojas, patikrindamas mano pasą, pažiūrėjo į mane ir pareiškė: "Born in Lithuania, eh? Ar moki lietuviškai?"

Atsakiau, kad nors esu žemaitis, bet gana gerai kalbu lietuviškai. Kiekvieną kartą, kai man tenka skristi iš New Yorko, aš stengiuosi tą lietuvį susirasti. Jis man lėktuve parenka vieną geriausių sėdynių ir paprašo lėktuvo tarnautojų suteikti man geriausią patarnavimą. Ir visada tokį patarnavimą gaunu.

Dar kartą turiu pasakyti, jog iš visų Europos kraštų, kuriuos man teko aplankyti, Ispanija man labiausiai patinka atostogoms praleisti. Tad ten daugiausia praleidau ir šį kartą. Ir tai buvo mano aštuntos atostogos Ispanijoje.

Beje, žmona man rašė, kad advokatas C. Kal South Country klube suruošė labai šaunią vakarienę, kurios metu pareiškęs, kad aš, girdi, patirsiąs, kiek prezidentas Nixonas pažadėjo Ispanijai. Turiu pasakyti, jog ispanai gana atvirai kalba, kad diktatorius Francisco Franco pakvietęs prezidentą Nixoną sustiprinti jo prestižą ir, girdi, tai jam brangiai kainavę.

Kaip ten bebūtų, bet prezidento Nixono aplankymas Ispanijos buvo įspūdingas. O kam ir kiek tai kainavo, apie tai nesiimu kalbėti.

W. B. Sebastian

TREMTINIAI

Paskutinis laivas su tremtiniais kaliniais Australijon išplaukė iš Anglijos 1867 m. spalio mėnesį. Jų tarpe buvo 63 politiniai kaliniai airiai. Manoma, kad iš Anglijos Australijon buvo ištremta apie 160,000 žmonių.

APDRAUDOS NAUDA

Gaspadorius: "Dabar galiu būti ramus: apdraudžiau ūkį nuo ugnies ir nuo krušos.

Gaspadinė: "Ką tu sakai, dvi apdraudos? Apdraudą nuo ugnies aš suprantu, bet kaip gi tu manai padaryti, kad kruša kiltų?"

Su dideliu susidomėjimu yra perkamas ir skaitomas POVILO LAURINAVIČIAUS 404 puslapių romanas

BE DRUSKOS

Kieti viršeliai — $4.00, minkšti — $3.50. 404 puslapiai.

Knygoje randame gyvai ir vaizdžiai aprašytas Lietuvos kraštas, miestiečių, kaimiečių ir dvasiškių išgyvenimai ir kit.

Romaną galima įsigyti arba užsisakyti NAUJIENOSE.

Prašome siųsti čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608.

AŠTUONIOS UŽ AŠTUONIS

Naujienos yra išleidusios arba laiko savo knygyne brošiūras ir knygas įvairiais klausimais, reikalais ar naudingam pasiskaitymui. Čia yra išvardinti leidiniai, kainuoją po 1 dolerį:

Čikagietė, ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTOJ LIETUVOJ. Knyga yra ypatingai naudinga tiems, kurie baigia pamiršti komunistines klastas ir melus. 95 psl.

L. Dambriūnas, LIETUVIŠKAS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE. Būtina kiekvienai jaunai šeimai, neatskiriama kraičio dalis jaunavedžiams. Tik 35 psl., bet juose daug pasakyta.

Dr. A. J. Gussen, ATOSTOGOS VAKARINĖSE VALSTIJOSE. Įdomūs turisto aprašymai su iliustracijomis, 76 psl.

Edmundas Jasiūnas, CIVILINĖ AVIACIJA JAV. Naudingos ir įdomios žinios apie tą šių dienų būtinybę. 32 psl.

Ksaveras Kaunas, ELEGIŠKI STEPONO KOLUPAILOS NIEKINTOJAI. Polemika, 52 psl.

Dr. agr. A. Šeštokas, SODŲ PIEVELĖS. Pritaikyta miestų gyventojams. 40 psl.

J. Vaičiūnienė, NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS MOKYTOJO DARBO APLINKYBĖS. Naudingi pasiskaitymai visiems. 69 psl.

Vincas Žemaitis, SŪDUVOS PRAEITIS. Trumpa archeologinė ir politiniai istorinė Suvalkijos apybraiža. 140 psl.

Šios knygos yra gera šeimos knygynėlio pradžia. Jas ir kitus leidinius galima gauti Naujienose, atsilankius asmeniškai arba prisiuntus piniginį orderį.

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Jau išėjo seniai laukta
Juozės Vaičiūnienės knyga
TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina $2.00.
Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.
Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.
Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Prof. Vaclovo Biržiškos
SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 psl. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už $4.00, o kietuose viršeliuose už $6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street — Chicago 8, Illinois

today's FUNNY

Today's FUNNY will pay $1.00 for each original "funny" used. Send gags to: Today's FUNNY, 1200 West Third St., Cleveland, Ohio 44113.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

INSURED

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF $5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5% UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki $20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St — Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Įsteigta 1923 metais — Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago $20.00 per year, $11.00 per six month, $6.00 per 3 months. In other USA localities $18.00 per year, $10.00 per six months, $5.00 per three months; Canada $20.00 per year; other countries $21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiesčiuose

metams	$20.00
pusei metų	$11.00
trims mėnesiams	$6.00
vienam mėnesiui	$2.00

Kitose JAV vietose:

metams	$18.00
pusei metų	$10.00
trims mėnesiams	$5.00
vienam mėnesiui	$1.75

Kanadoje:

metams	$20.00
pusei metų	$11.00
vienam mėnesiui	$2.00

Užsieniuose:

metams	$21.00
pusei metų	$11.00
vienam mėnesiui	$2.50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

PADĖKOS DIENA

Didelei Amerikos gyventojų daugumai Padėkos Diena yra įprasta šventė. Šeima sueina, pasisvečiuoja, kalakuto užkanda, pasilinksmina ir ramiai išsiskirsto. Jiems ta šventė tapo toks įprastas dalykas, kad nei nepagalvoja, jos neįvertina. Labai mažas amerikiečių skaičius tą dieną pagalvoja apie Padėkos Dienos reikšmę.

Man, bekeliaujant į kitus kraštus, teko matyti, kaip žmonės ten gyvena; teko išsikalbėti ir patirti, kaip jie norėtų gyventi. Aš asmeniškai esu neparastai dėkingas, kad man likimo buvo lemta gyventi ir dirbti šiame krašte. Atvykau į šią brangią šalį, kaip tie piligrimai. Tai vienintelė tokia šalis visame pasaulyje. Mes, Lietuvos vaikai, kurie turėjome progos čia atvykti, turime būti labai dėkingi.

Vienas komentatorius, pasakodamas apie pasikalbėjimus su Indijos žmonėmis, norinčiais čia atvykti, šitaip pasakė: — Leisčiau ranką nupiauti, kad tik galėčiau nuvykti į Ameriką... Mes, lietuviai, ir rankas turime ir čia gyvename.

Vienas žmogus, besiskųsdamas savo likimu, pasakė, kad jis neturi batų. Tai blogai. Bet kitas žmogus jam pastebėjo: — Tu skundiesi dėl batų, o štai žmogus neturi kojų...

Kitas žmogus, rankų netekęs, džiaugėsi, kad jo akys buvo geros ir kad jis galėjo skaityti.

Užpraeitais metais mačiau Padėkos Dienos proga amerikiečių

Detroit Lakes, Minnesotos kalakutų įmonėje lapkričio mėnesį per dieną paruošiama apie 20,000 kalakutų. Kitais mėnesiais tas skaičius būna mažesnis. Daugiausia kalakutų amerikiečiai suvartoja Padėkos dieną.

Jokubka džiaugiasi be pagrindo

S. J. Jokubka, Chicagoje leidžiamos maskvinės Vilnies redaktorius, praeitą savaitę komentavo apie pas kutinę Amerikos Lietuvių Tarybos konferenciją. Savo komentarų pagrindan jis ima Naujienų puslapiuose paskelbtas žinias apie konferencijos eigą ir kabinėjasi prie konferenciją vertinančių įžanginio minčių.

Alto seiman, pagal Jokubką, suvažiavo "lietuviškieji nacionalistai", kurie "dar vis garsiai šneka, bet visi ženklai rodo, jog pradeda jau nusivilti". Jeigu garsiai dar šneka, tai apie nusivylimą negali būti jokios kalbos. Kai žmonės nusivilia, tai jie tyli, dažniausiai nieko nesako.

Jokubka šitaip komentuoja:

> "Prieš porą metų buvo kas kita. Žmonėms galima buvo siūlyti, bus "išlaisvinta"; dabar, kai tas "laisvinimas" nėra asistūmėjęs į priekį, baisiai nusidėvėjo ir žmonių nebegali apgauti". (Vilnis, 1970 lapkr. 20 d. 1 psl.)

Sakinys labai jau jokubkiškas, bet šį kartą vis dėlto galima atspėti, ką jis nori pasakyti. Savo skaitytojus jis nori įtikinti, kad prieš 20 metų Altas tvirtino, kad Lietuva bus išlaisvinta, bet dabar jau tokio tvirtinimo nebedaro. Tai neteisybė. Kaip Altas, taip Naujienos prieš 20, prieš 30, taip Altas ir Naujienos ir šiandien tebetvirtina, kad Lietuva bus išlaisvinta. Rusų karo jėgos Lietuvą jau buvo okupavusios aštuoniolikto šimtmečio pabaigoje, bet tai rusų okupacijai atėjo galas. Lietuva tapo laisva, nepriklausoma ir demokratinė valstybė. Kaip Altas, taip ir Naujienos yra įsitikinusios, kad ateis galas ir dabartinei rusų okupacijai, Lietuva bus išlaisvinta.

Nei Altas, nei Naujienos niekad netvirtino, kad Altas išlaisvins Lietuvą. Altas kaups jėgas, energijas, šviesiausius protus ir stipriausių Lietuvos sūnų ir dukterų valią; Altas padės Lietuvos gyventojams atsikratyti okupanto. Altas nepraleis nei vienos progos ginti Lietuvos ir lietuvių teises. Altas stengsis susilpninti priešo pozicijas ir kiekviena proga kels viešumon rusų daromą klastą Lietuvoje ir kituose okupuotuose kraštuose.

Amerikos lietuviai, susiorganizavę į Altą, Lietuvos dar neišlaisvino, bet rusui jie labai daug pakenkė. Altas parodė JAV kongresui ir visam pasauliui, kaip rusai sufabrikavo "liaudies seimo" "rinkimus"; kaip jie paskyrė "lietuvių delegaciją" prašyti sovietų imperijos valdžią "prijungti Lietuvą prie Sovietų Sąjungos". Altas organizavo ir teikė dokumentinę medžiagą Kersteno Kongreso komitetui, kuris išleido dvi dideles dokumentų knygas, parodančias visą sovietų melą ir prievartą. Jeigu ne Altas, jeigu ne Amerikos lietuvių pastangos pakenkti Lietuvos okupantui, tai šiandien rusai ne tik pačioje Lietuvoje, bet ir Amerikoje kitaip jaustųsi. Dabar rusai lietuvių bijo, vengia, kad prie visų lietuvis teisybe rusui akių neapsvilintų. Aukščiausi sovietų diplomatai, vykdami į bet kokias vaišes, pirma paklausia, ar tose vaišėse nebus lietuvių. Jeigu Altas nebūtų išvystęs veiklos prieš Lietuvos okupantą, tai šiandien, ko gero, ir Jokubka neredaktoriautų. Rusams jis nebūtų reikalingas. Dabar jiems reikalingas žmogus, kuris galėtų sekti Amerikos lietuvių gyvenimą ir stengtųsi organizuotai Amerikos lietuvių veiklai pakenkti. Jokubka Amerikos lietuvių gyvenimą seka, bet pakenkti lietuvių veiklai jis nepajėgia. Amerikos lietuvių daugumos jis nesupranta. Jis net ir tikslių žinių parinkti nepajėgia.

Jokubka bando sudaryti įspūdį, kad Amerikos lietuviai Alto neremia, jo vedamam darbui nepritaria, net aukų jau nebeduoda. Tuo tarpu tikrovė yra visai kitokia. Praeitais metais patriotingi Amerikos lietuviai, kuriems rūpi gimtinio krašto laisvė, Alto veiklai sudėjo daugiau pinigų, negu 1968-tais metais.

Jokubka bandė Brazinskus su purvais sumaišyti. Jis spausdino niekad Brazinskų nemačiusių astronautų ir "filosofų" pasmerkimus; reikalavo, kad Brazinskai būtų atiduoti sovietų čekistams, bet nei turkų valdžia, nei Amerikos lietuviai Jokubkos nepaklausė. Turkų teismas, išklausęs antro sovietų skundo, vis dėlto nutarė Prano ir Algirdo Brazinskų rusams neišduoti, o Amerikos lietuviai tuojau sumetė kelis tūkstančius dolerių Brazinskams padėti.

Be reikalo Jokubka džiaugiasi tariamu Alto konferencijoje nusivylimu. Amerikos lietuviai yra pasiryžę tęsti iki šio meto Alto vestą darbą. Jie jį tol dirbs, kol Lietuva bus išlaisvinta. Alto žmonės keičiasi, vyresniuosius pavaduoja jaunesnieji, bet jaunesniųjų pasiryžimas nei kiek nemažesnis, negu buvo vyresniųjų. Be pagrindo Jokubka džiaugiasi nesamu Amerikos Lietuvių Tarybos narių tarpe nusivylimu.

pagamintą karikatūrą. Joje pionierius didelėmis pėdomis žingsniavo tolyn ir pasakoja žmonai: — Materialiai labai toli nužengėm, bet žmoniškumu ir apšvieta esame labai atsilikę...

Su šia mintimi nenoriu sutikti. Amerika, kaip materialiai, taip apšvieta, taip ir mokslu bei žmoniškumu yra labai toli nužengusi. Mes šiandien kariaujame už žmogaus laisvę. Amerika apgynė ir atidavė Filipinų salas, atidavė Kubą, du kartu išgelbėjo Prancūziją. Nieko iš minėtų kraštų nenori. Šiandien Amerikos laivai plaukia į Pakistaną, kad padėtų badu mirštantiems žmonėms... Nieko iš jų nenori...

Pirmą žiemą Amerikoje mirė didokas piligrimų skaičius nuo šalčio. Sekančią vasarą jie prisistatė namų, prisiaugino maisto, kad nereikėtų alkio ir šalčio kęsti, tada jie nuėjo į kalną ir padėkojo už teikiamas gerybes ir už laisvę.

Mes, lietuviai, Padėkos Dieną valgydami pietus, turime prisiminti tėvynę ir joje likusių žmonių vargą ir skurdą. Turime linkėti jiems gyventi mūsų nuotaikomis ir mūsų viltimis: Mes norime, kad ir lietuviai galėtų dirbti, ką jie nori ir gali; kad jie galėtų kalbėti, ką jie nori; ir kad galėtų valgyti, ką jie nori ir kas jiems patinka.

Aš Padėkos Dieną žinau vieną dalyką, būtent: — Brangi mūsų Amerika daro viską, kad visame pasaulyje žmonės būtų laisvi ir laimingi. Tik laisvi žmonės gali būti laimingi.

Dan Kuraitis

◆ Patarimas: Nesiginčyk su vyru. Verk!

"Vilnies" rūpesčiai

Vienas bičiulis prisiuntė kelis "Vilnies" numerius. Prisiunte, kad susipažinčiau su jų rūpesčiais ir tiesiog negalėjau suprasti, kaip galėjo tos pačios tautos vaikai taip moraliai nukristi. Per tuos kelis numerius deda vien tik Lietuvos okupantų ar jų pakalikų reikalavimus grąžinti rusams į laisvę (Turkiją) sugebėjusius pabėgti Praną Brazinską ir jo sūnų.

Ilgiausius straipsnius talpina, aprašinėdami didžiausius tariamus Brazinskų nusikaltimus. Berašydami ir patys nesugeba suvokti, kad tariami Brazinsko nusikaltimai, sveikai galvojantį žmogų kaip tik priešingai nuteikia.

Juk kiekvienas pagalvos: kokia ten valstybė, kuri tiek daug nusikaltusį asmenį nebaudžia ir jo veiksmus toleruoja. Aišku, kad tie visi tariami nusikaltimai yra niekas daugiau, kaip paprastas melas.

Truputį suidomino Lietuvos kariuomenės pulkininko Šovos sūnaus Drąsučio pareiškimas. Tėvas okupantų kalinamas kalėjime. Motina, gelbėdamos nuo ištrėmimo atsiranda Vokietijoje, repatriantų stovykloje. Drąsutis dar jaunas vaikinnkas, greit susiranda draugų ir pridaro įvairių nemalonumų. Nesusitvarko, nors stovyklos vadovybė jį kelis kartus nubaudžia.

Atsiranda Amerikoje. Ir čia nesugeba prie nieko pritapti ir prisitaikyti. Grįžta į Lietuvą. Pasirodo ten jį greit sugebėjo sutvarkyti. Dabar ten staugte staugia, keikdamas visus į laisvę pabėgusius. Vadina visus nusikaltėliais ir reikalauja Brazinskus atiduoti okupantų "teismui" teisti.

Kad rašo ir keikia visus pabėgusius ir reikalauja Brazinskų grąžinimo asmenys, gyvenną okupuotoje Lietuvoje, tai galima suprasti. Daug kam žinoma iš praktikos, kaip ten įvairūs pareiškimai atsiranda. Ten juos daugumoje sufabrikuoja NKVD įstaigose.

Na, o Amerikoje gyveną Maskvos agentai tikisi, kaip tas medžiotojo šunelis, kad ir apgraužto kaulelio iš Kremliaus gauti.

Vėl giriasi, kad kažkoks A. Avižienis puikiai prekiauja su iš Lietuvos atsiųstomis knygomis.

Kitoje vietoje pagiria ir Henriką Žemelį už "sveikų minčių pabėrimą "Laiškuos Lietuviams" dėl bendradarbiavimo ar bendravimo su okupuotos Lietuvos žmonėmis. Aišku, jiems tas straipsnis turėjo patikti. Juk ten neigiamai atsiliepta apie Vliką ir "Vliko bėdas". Gerokai pašiepti visokie buvę raštininkai, paštininkai, viršaičiai ar vargonininkai.

Iš to rašinio galima suvokti, kad tik didžiai išsimokslinę žemeliai sugebą spręsti apie kokiuos ten bendradarbiavimus, bendravimus ar ryšių palaikymus. Išvardintų kategorijų asmenys privalėtų tylėti. Bet kokių priemonių bus griebtasi, jeigu jie netylės, — nepasakyta.

Stasys Juškėnas

— **Anglijoje** neseniai oficialiai panaikintas XVII a. įstatymas: "Asmenys, užsiimantieji oro spėliojimu, turi būti sudeginti ant laužo".

HENRIKAS TOMAS - TAMAŠAUSKAS

LIETUVIŠKASIS PAMARYS

Pakalnės (Lankos) ir Labguvos apskritys

Devyni nemunai, devynios saulės.
Ir mirksta debesys kaip žąsys vandeny.
Kaimenė kuterių, prigludusi prie kranto,
Šviežia žuvim alsuoja ir aitria derva.

Kada užgęsta raudoni stogai žalių kaštonų vygėj,
Skirvytė mirkčioja bakenų akimis.
Devyni nemunai žvaigždes per naktį plukdo
Į Kuršių marių mėlynus tinklus.

Vytautas Mačiuika

11

4. PAKALNĖS APSKRITIES PAMARIO ŽVEJŲ KAIMAI

KARKLĖS BAŽNYTKAIMIS IR VALSČIUS

Paskutiniu Karklės bažnytkaimio burmistru yra buvęs iš čia kilęs lietuvis žvejys Michaelis Mainus. Rusams užėjus, jis buvo uždarytas į čia pat įrengtą belaisvių stovyklą ir joje išbuvo iki 1948 metų. Jis yra parašęs žiupsnį atsiminimų iš savo įspūdžių apie Karklės apylinkių gamtą, žmones ir gyvenimo sąlygas. Manau, atsiminimai bus įdomūs ir skaitytojams, todėl čia ir bandysiu juos atpasakoti.

"Buvo 1930 metų liepos ménuo. Diena buvo labai rami, be vėjo. Marių vandenyse ir Karklės upėje atsispindėjo vandenyse plūduriuojančių žvejų valčių siluetai. Vėliavėlės ir vimpilai ant jų stiebų kabėjo nukarusios, be judesio. Atrodė lyg būtų šventa diena, kada visi ir viskas poilsiauja. Paprastai kaimo gatvėse visada galėdavai matyti šiokį ar tokį judėjimą, bet tą dieną jose vos vienas kitas vaikas pasirodydavo ir tik retkarčiais praeidavo vos vienas kitas atostogaujantis ar ekskursuojantis svečias.

Buvo, mat, pats šienapiūtės įkarštis. Vyrai ir moterys darbavosi po pievas, prie šieno. Net ir žvejai prisijungė prie šienautojų, nes visvien, vėjui pritilus, į marias žvejoti neplauksi.

Kaimo gyvenimas pagyvėjo tik apie pietus, kada keleivinis garlaivis, du kartu per dieną kursuojas tarp Karklės ir Rasytės skersai marių, pasirodė išlindęs iš už Knaupo įlankoje esančios salos. Išgirdę jo švilpimą prieš įplaukiant į uostą, jo pasitikti išėjo viešbučiuose jo laukę keleiviai, atvažiavę į Karklę arba siauruoju geležinkeliu, ar autobusais, sukariančiais tarp Tilžės ir Karklės 4 kartus per dieną.

Vasaros metu Karklės būdavo aplankomos didelio skaičiaus prie Kuršių Marių atostogaujančių svečių. Jie aistringai išnaudoja patogias maudymosi sąlygas mariose, rasdami taip pat pakankamai progų paplaukyti po marias burlaiviais, paekskursuoti po pamario miškus ir palves, kur kartkartėmis galima išvysti ir pamario pažibą, čia besiganančius majestotiškus briedžius. Bet ir pasivaikščioti po kaimo gatves išėję svečiai ir turistai daug įdomaus galėjo pamatyti savo kelionėse ant abiejų Karklės upės krantų. Upės krantai buvo nusėti žvejų valtimis, šalia jų ant karčių buvo ištiesti tinklai ir prie kai kurių iš jų darbavosi žvejai. Mediniai gyvenamieji namai buvo išdažyti darniai su aplinka besiderinančiom spalvom. Kiekvienas langas švytėjo baltai dažytomis langinėmis, gi palangės ir antlangės buvo papuoštos stilingai išpiaustytais ornamentais. Namai turėjo įstiklintus priebučius arba verandas, prie kurių šliejosi ir kvapnių, įvairiaspalvių gėlelių prisodinti darželiai. Dėl savo tvarkingumo Karklė garsėjo kaip pavyzdingas kurortinis kaimelis ir į bažnytkaimį suplaukdavo vasaros metu nemaža vasarotojų. Tuo metu Karklė turėjo 125 sodybas ir apie 900 vietinių gyventojų.

Šalia parapijos Karklėje dar buvo ir valsčiaus centro įstaigos. Karklės valsčiui priklausė šie apylinkių kaimai ir dvarai: Akelninkai, Derveliškiai, Kalninin-

Karklės upės vaizdas

kai, Kumetiškiai, Lukiškiai, Pareigėliai, Pustučiai, Tramišiai, Grąžtai, Vitkai, Kupriai ir Virbaliai.

Kiekvienam į Karklę naujai atvykusiam svečiui ir ypač vasarotojui buvo įdomu patirti kaip ir kada tas kaimas čia įsikūrė, kas buvo jo pirmieji gyventojai ir kodėl jis pavadintas tuo vardu. Deja, visų smulkmenų nuo Adomo ir Ievos laikų neįmanoma atsekti. Bet 1905 metais, kasinėjant vieną pilkapį šioje apylinkėje, buvo rastos iškasenos, kurios sako, kad žmonių šiose apylinkėse gyventa jau nuo akmens amžiaus laikotarpio. Pilkapis buvo atidengtas čia darant kasimus, pylimus bepilant apsisaugojimui nuo potvynių. Tada buvo surasta du labai seni skobtiniai laiveliai ir vienas akmeninis kirvis.

Karklės bažnyčios kronika yra vedama nuo 1680 metų, bet yra žinių, kad koplyčia čia buvo pastatyta prieš 1606 metus. Iš pradžios Karklė buvo Rusnės filialė, nuo jos atskirta 1644 metais. Bažnyčios kronika buvo pradėta vesti ryšium su čia pastatyta bažnyčia, kurios statybai buvo panaudotas medis ir molis. Bažnyčia buvo dengta nendrių stogu. Nuo 1711 metų Karklė su šakūnų bažnytkaimiu buvo atskira parapija. Nuo 1838 metų buvo prijungta prie Kalninkų parapijos, bet nuo 1855 metų buvo vėl savistovi parapija. Paskutinių laikų mūrinė bažnyčia buvo statyta 1772 metais, nes senoji bažnyčia nudegė 1760 metais. Mūrinės bažnyčios statybai buvo gabenami akmenys iš Ventės Rage buvusios ordino pilaitės griuvėsių. 1900 metais ši mūrinė bažnyčia buvo praplėsta, kartu pristatant ir varpinės bokštą. Ta pačia proga bažnyčia buvo atnaujinta iš vidaus, naujai atremontuojant ir bažnyčios vargonus.

Karklės žvejys perpila sugautą žuvį į dideles pintines

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

Telef.: PRospect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtad. 1—7 val., antrad., penktadienį nuo 1—5, treč. ir šeštad. tiktai susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė optometristas,

DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv. 1—4, 7—9, antrad., penkt. 10—4, ir šeštad. 10—2 val.

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1—4 popiet ir 6—8 val. Treč. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: PORtsmouth 7-6000
Rezid. telef.: GArden 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732

DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
Priima tik susitarus
Valandos: pirmad., ketvirtad. 5—8, antrad. 2—4.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmad. ir penktad. nuo 2 iki 8 v. p. p.; antrad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštadienį nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antrad. nuo 1—4 po pietų, ketvirtad. nuo 5—7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2—8 val. vak. Penktadienį 10—12 ir nuo 2 iki 8 val. vak. Sekmadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: GIbson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Del valandos skambinti telef. HE 4-2123, jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Specialī pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GRADINSKAS
SPALVOTA TV
TIK $199.95
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
ATID. SEKM. 11—4

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS

Jeigu ateinančiais metais rengiatės važiuoti į Lietuvą arba iškviesti iš Lietuvos savo gimines, tai jau metas iš anksto užsisakyti vietas, kad nebūtų sutrukdymų ir grupinė kelionė būtų pigesnė.

Vladas Rasčiauskas pirmas pradėjo organizuoti keliones į Lietuvą ir jau nuvežė virš 20 grupių. Ateinančią vasarą jis organizuoja net 8 ekskursijas. Jo vadovaujamoje įstaigoje dabar dirba dvi lietuvaitės — Josephine Mileriūtė ir Laima Luneckienė. Visais kelionės reikalais kreipkitės į

WALTER RASK - RASČIAUSKĄ
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

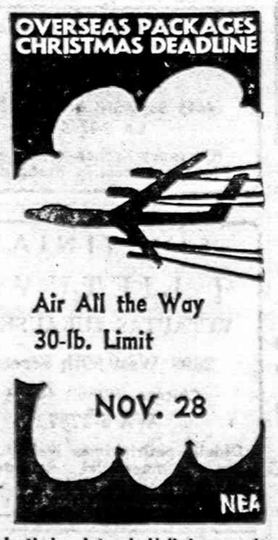

Paskutinė data kalėdiniams siuntiniams į užsienius siųsti yra lapkričio 28 d., jei jie siunčiami oro paštu. Vėliau išsiuntus, paštas negarantuoja, kad siuntiniai pasieks adresatą laiku.

DETROIT, MICH.

SLA 200 kuopos susirinkimas

SLA Detroito 200 kuopos metinis narių susirinkimas lapkričio mėn. 15 dieną praėjo darbingoje nuotaikoje. Į susirinkimą atsilankė vienas trečdalis visų narių. Pagal dabartines sąlygas tai nemažas procentas. Kai kurie nariai jau iš kalno susimokėjo už 1971 m. duokles. Laukiame ir iš kitų narių tuo pavyzdžiu pasekti. Kadangi mūsų kuopa nariais negausi, tai susirinkimų kas mėnesį nelaikome, todėl mokesčius prašome atsiųsti arba atvežti kuopas finansų sekretoriui Rimui Sukauskui, 2002 Ferdinand St., Detroit Mich. 48209.

Tenka pasidžiaugti, kad kuopas susirinkime labiausiai buvo kreipiamas dėmesys į lietuviškos šeimos vajaus reikalus. Visi nariai susirūpinę tuo, kaip padidinti kuopą nariais. Susirinkime nariai buvo supažindinti su vajaus instrukcijomis. Buvo narių paprašyta, kad kiekvienas narys įrašytų į kuopą bent vieną savo šeimos narį: žmoną, vyrą, vaiką ar tėvą ar vaikaičius. Tik tada mes pasijusime atlikę garbingą Susivienijimo nario pareigą.

Mieli organizatoriai ir nariai, nedelskite, pradėkite tuoj kalbinti gimines bei savo artimus įsirašyti į mūsų garbingą Susivienijimą. Jei trūktų informacijų, kreipkitės į mane arba į finansų sekretorių ar kitus valdybos narius. Tuoj ateisime jums pagelbėti.

Susirinkimo metu buvo įrašyti du nariai: Penelopy Sakis ir Vera Kulbokienė.

Susirinkime buvo paliesti ir kultūriniai reikalai. Nutarta sekančiais metais suruošti meno parodą ir pavasarinę gegužinę su menine programa. Taip pat nebuvo pamiršta spauda bei radijo valandėlės. Paskirtos aukos: A. L. B. Radijo Klubui $10, R. Valatkas Radijo Valandai $10, Naujienoms $5, Dirvai $5, Draugui $5 ir Lietuvių namų išlaikymui $25.

Kuopos susirinkime buvo perrinkta ir papildyta 1971 metams kuopos valdyba sekančiam sąstate: Antanas Sukauskas — Pirmininkas, Vladas Kazlauskas, — vicepirm., Dr. S. Šimoliunas prot. sekretorius, teisininkas Rimas Sukauskas, Sakis — finansų sekretorius, Marcelė Grinienė — iždininkė, Antonete Vaitkunienė, Vera Kulbokienė ir Jonas Kairys — iždo globėjai. Susirinkimas praėjo geroje nuotaikoje. Apie sekantį susirinkimą nariams bus pranešta laišku.

A. Sukauskas,
SLA 200 kuopos pirm.

GRAŽIAI PAMINĖTAS KLUBO 10-METIS

Senasis Britanijos lietuvių klubas Čikagoje savo 10-mečio proga surengė sukaktuvinį banketą B. Pakšto salėje lapkričio 14 d. Dešimtmečio plakatu papuoštoje ir perpildytoje salėje banketo svečius pasveikino klubo pirm. P. Rumša. Sukakties proga klubą sveikino kun. P. M. Urbaitis SDB, sukalbėdamas maldą kiniečių kalba. Kalbėjo Chicagos Anglijos lietuvių klubo sekretorius Vl. Palubeckas. Apie klubo darbus kalbėjo A. Pužauskas. Per dešimtį metų sirgusių narių šelpimui ir įvairioms lietuviškoms institucijoms klubas yra išmokėjęs per 5 tūkstančius aukų. Klubas yra Lietuvių Fondo narys su 700 dolerių. Londono universitetui užprenumeruota "Encyclopedia Lituanica".

Klubo steigėjai ir nusipelnę klubo veikloje asmenys buvo pagerbti ir apdovanoti lietuviškomis knygomis. Jas gavo: B. Paliulis, St. Matulis, K. Rožanskas, P. Rumša, J. Kiburas ir A. Pužauskas. Banketo dalyviai buvo vaišinami A. Stropienės skaniai pagaminta vakariene.

Šventiškų nuotaikų kiek gadino susikimšimas, kuris varžė ir prie stalų sėdinčius ir ypač šokančius. Ateityje, gal reikėtų mažiau uolumo platinant pakvietimus.

Svečias

Lenkai neturi kuo didžiuotis

Chicagos lenkų susivienijimo laikraštis Dz. "Związkowy" įspūdžiuose iš 'Jungtinių Tautų posėdžių New Yorke be kt. rašo:

"Nors nesu tuščias svajotojas, tačiau man buvo staigmena tas faktas, kad Rusijos atstovas dažnai kalba taip pat Ukrainos, Baltgudijos ir Lenkijos vardu, bet niekados nekalba Čekoslovakijos, Vengrijos arba Rumunijos vardu. Maskvos feodaliniai ponai net nebesistengia laikytis kuklumo".

"Su kartėliu klausiausi saviškių ir svetimųjų kalbų apie fatališką įspūdį, kokį padarė Lenkų Liaudies Respublikos užsienių reikalų ministerio Jędrychowskio kalba, pasakyta rusiškai. Įvairių valstybių delegacijų nariai ir Jungt. Tautų tarnautojai lūpą prikandę pasakojo, kad LLR (Lenkų Liaudies Respublikos) delegatai komitetų posėdžiuose vartoja rusų kalbą... Čekoslovakijos, Rumunijos ir Vengrijos atstovai naudojasi prancūzų kalba.

Dabartinių Lenkijos valdovų palaižūnavimas Maskvai prislegia ir stebina. Imdami balsą vardu Rusijos, Ukrainos, Baltgudijos ir Lenkijos maskoliai Lenkiją stato į "sovietinių respublikų" eiles.

LLR delegatai, vartodami rusų kalbą, patvirtino faktą, kad yra labiau nuo Maskvos priklausomi negu jų draugai čekoslovakai, vengrai ar rumunai."

Gaujos ir žmogžudystės

Vėl vienas Chicagos gatvių gaujos vadas apkaltintas žmogžudyste, nužudęs kitos gaujos narį. Suimtas ir laikomas kalėjime be užstato "Supreme Barons" gaujos vadeiva Rudy Parr, 17 metų, gaujų sueigos metu nušovęs Disciples gaujos narį Excel Nute, 18. Sueigoje 10017 S. La Salle St. apartmento rūsyje šoko abiejų gaujų nariai. Nute su Parr susiginčijo ir Parr ištraukęs šaudyklę Nute nušovė.

Atsirado marijuanos gynėjas

Kuomet apie marijuaną pilni laikraščiai perspėjimų ir ši kanapių veislė kaltinama kaip pirmoji pakopa į narkomaniją su fatališkais rezultatais, štai Michigano universiteto prezidentas Robben Fleming, kalbėdamas Sheraton — Chicago viešbutyje skaitlingam susirinkimui pasakė, kad marijuana yra "neblogesnė už rūkymą ar gėrimą".

Kalbėtojas perspėjo tėvus būti nuolaidesniais dabartinės gentkartės aprangai ir elgsenai, primindamas, kaip rengėsi dabartinė vyresnioji generacija tebebūdama jauna 1920 ir 1930 metais

Jis taip pat perspėjo studentus, kad nesiduotų sukvailinami mažoms totalitaristų ir ekstremistų studentų grupėms, kurios socialinio teisingumo reikalą panaudoja savo planams sugriauti dabartinę Amerikos socialinę struktūrą.

"Išspręskite rasių problemą, pašalinkite badą, parūpinkite padorią sveikatos globą ir "apsigyvenimą", sustabdykite taršą, perorganizuokite teisdarystės sistemą, padarykite, kad politika būtų kai kas daugiau negu turtingųjų profesija ir baikite karą, tuomet patys pasijusite vėl suradę savo vaikus", moké profesorius.

Virš 50 patrulių saugos Cabrini — Green pastatus

Pagarsėjusiam kaip kriminalo perykla Cabrini-Green apartmentų pastatynui saugoti paskirtas nuolatinis policijos vienetas iš 1 leitenanto, 7 seržantų ir 47 patrulių. Jų pareiga bus kontroliuoti visus tų dangoraižių elevatorius ir koridorius nuo rūsių iki viršaus. Cabrini - Green apylinkėje įvyksta užpuldinėjimų ir įvairių sunkių nusikaltimų daugiau, kaip bet kuriose kitose miesto dalyse. Šiame namų komplekse gyvena virš 57 tūkstančių žmonių, beveik vien juodžių.

MASKVA. — Sovietų muzikas, garsus dirigentas Kiril Kudrašin pareiškė Beethoveno gimimo 200 metų sukakties proga, dabartinė vakariečių muzika bando išreikšti mašinų gyvenimą ir vartoja triukšmingas garsų kombinacijas, kurios sugrįžta į tuos žmonijos laikus, kada primityvūs žmonės nemokėjo kalbėti.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI

— **Chicagos Lietuvių Našlių, Našliukių ir Pavienių Klubas** rengia linksmą šokių vakarą šį šeštadienį, lapkričio 28 d., 7 val. vak. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Šokiams gros George Joniko orkestras, veiks baras ir bufetas. Valdyba ir Komisija prašo visus narius ir svečius gausiai dalyvauti.

M. Urbelis, rašt.

— **Chicagos Lietuvių Suvalkiečių Draugijos** eilinis narių susirinkimas įvyks penktadienį, lapkričio 27 d. 8 v. vak. Hollywood Inn svetainėj, 2417 W. 43rd St. Nariai prašomi atsilankyti, nes yra daug visokių reikalų aptarti.

Eugenie Strungys, nut. rašt.

23 Metų Mirties Sukaktis

STANLEY WELIČKA
Gyvenęs Chicagoje

Miręs 1947 m. lapkričio mėn. 25 dieną, sulaukęs 51 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Zarasų aps., Dukšto vls., Kaniukų kaime.

Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse 1947 m. lapkričio mėn. 29 dieną, Weličkų sklype.

Paliko nuliūdę: žmona Sofija, pagal tėvus Zelbaitė, duktė Bernice, posūnis Stanley Karpis ir marti Evelyn, pusbrolis Frank Warneckis ir kiti giminės bei draugai.

Lietuvoje liko liūdintis brolis Juozas ir šeima, 2 seserys: Mikalina ir Veronika bei kiti giminės.

Mes Tavęs, Mūsų Brangiausias, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime. Tebūna Tau lengva ši žemelė.

Nuliūdę lieka: Žmona, duktė, posūnis, marti ir giminės.

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

LEONARDAS BUKAUSKAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NAUJOJI ŠERMENINĖ	ŽINOMOJI ŠERMENINĖ
DE YOUNG - VROEGH FUNERAL HOME	LEONARD FUNERAL HOME
649 East 162nd Street	10821 S. Michigan Avenue
South Holland, Illinois	Chicago, Illinois

Turime šermenims vietos kitose Chicagos dalyse ir priemiesčiuose. Jei norite gero ir patyrusio patarnavimo, dieną arba naktį.

Skambinkite telefonu COmmodore 4-2228

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

KETURIŲ ŠIMTŲ METŲ LIETUVIŲ GIESMYNO SUKAKTIES MINĖJIMAS

Pirmosios lietuvių giesmės (11) buvo su gaidomis atspausdintos Martyno Mažvydo 1547 metais išleistoj knygoje — Catechismusa prasty szadei. — Pirmojo Giesmyno pirmoji dalis, 1566, ir antroji dalis 1570 metais, paruoštos Martyno Mažvydo, išleistos Karaliaučiaus lietuvio ev. liuteronų parapijos kunigo Baltramiejaus Vilento, Karaliaučiuje.

Sakoma, gera knyga žmogui gali būti draugas ir palydovas per visą gyvenimą, bet geras giesmynas siekia ir už gyvenimo ribų. Taigi, pirmasis giesmynas iš 1570 metų savo krikščioniškos tiesos lietuvišku žodžiu. įpintu melodijoje, buvo brangi dovana lietuviams.

Tai pirmas pilnas giesmynas, turi jau 135 giesmes, tinkančias visiems metų sekmadieniams ir šventėms. Giesmes pradėjo rašyti trys Karaliaučiaus Albertinos Universiteto profesoriai, lietuviai Rapolionis, Kulvietis ir Kyrtaforas. Jų paraginti teologijos studentai, jau pagauti kūrybinio entuziazmo, tapo lietuviškos raštijos pradininkais. Jų tarpe bene žymiausias, Martynas Mažvydas, surašė apie 70 giesmių, o draugai sudėjo tiek pat. Savo sukurtas giesmes atsiuntė ir du ev. reformatų kunigai Šeduikionis ir Marcianus iš D. Lietuvos.

Tai bendrai jie dėjo pamatus lietuviškam giedojimui. Jų pradėtas darbas, vėliau kiek taisomas ir tobulinamas, buvo pasekamas vėlesnių giesmynų leidiniuose. Kai kurios mažvydinės giesmės giedamos ir dabar.

Kartu su kūrybiniu darbu lietuvių kalba tapo ištobulinta, kilo į kultūrinę viešumą. Beraštei tautai atsivėrė naujos pažangos galimybės. Lietuvio savijauta augo, jo atsparumas stiprėjo. Tuomet tai ypač reikalinga, nes po 1559 metais pasirašytos Liublino sutarties Lietuvon pradėjo veržtis lenkų aristokratinė įtaka.

Lietuvių Protestantų Tarybos Komisijos nuotrauka. Šiai Komisijai pavesta suruošti pirmojo lietuvių giesmyno 400 metų sukakties minėjimą. Iš kairės į dešinę — Kun. Jonas Pauperas, Ziono Liut. Lietuvių Parapijos klebonas, kun. Stasys Neimanas, Lietuvių Ev. Reformatų Bažnyčios Generalinis Superintendentas, kun. Kostas Burbulys, lietuvių metodistų kunigas ir kun. Ansas Trakis, Lietuvių Evangelikų Liuteronų Bažnyčios Senjoras prie stalo su giesmynais — Iš praeities iki dabarties.

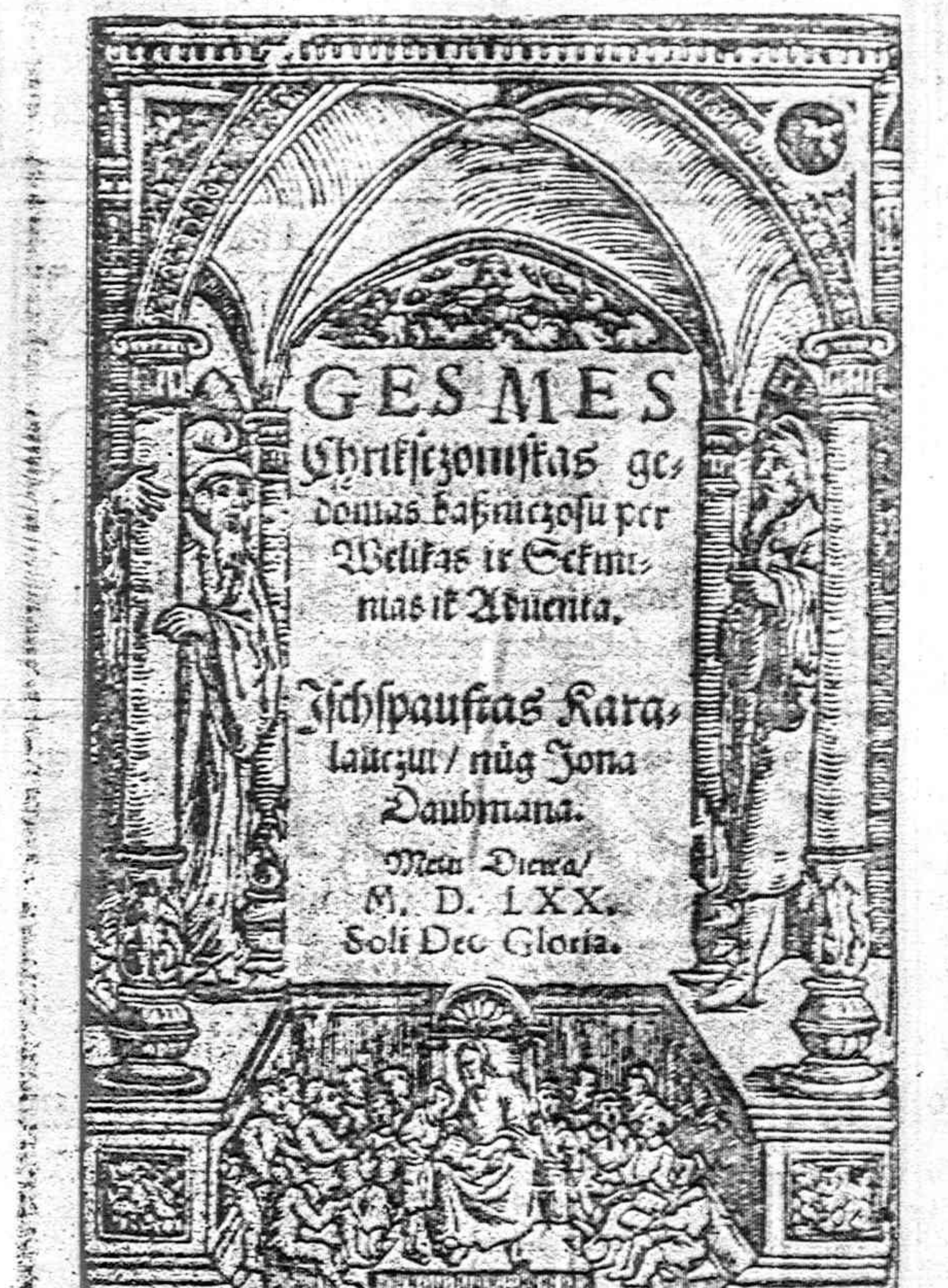

GESMES
Chriksczoniskas gedomas bażnicziosu per Welikas ir Sekminas ik Aduenta.
Ischspaustas Karalaucziui / nůg Jona Daubmana.
Metu Diewa / M. D. LXX.
Soli Deo Gloria.

Pirmojo lietuvių giesmyno pirmasis puslapis.

Spausdintas žodis lietuvių tarpe greit plito, greit pasirodė ir knygos pasaulinio turinio: iki to paties 16-jo šimtmečio galo jau buvo atspausdinta apie 30 įvairaus turinio knygų.

Lėta, bet tvirta pažanga formavo kaimiečio buitį iki tokio laipsnio, kaip kunigas Kristijonas Donelaitis juos aprašo savo poemoje Metai.

Visoje tautos rezistencinės istorijos eigoje lietuviška knyga liko gyvastingumo šaltiniu. Kentėjo dėl jos knygnešiai, bet jie laimėjo.

O šiandien, kokiame žemyne lietuvių bebūtų, visur jau išdygo spaustuvės, leidžiamos knygos tęsti tautos ryžtą, kartu paveikti jaunąją generaciją, kad spręstų laiko problemas saviškių požiūriu.

Svarbu šią 400 metų Giesmyno sukaktį švęsti ir Čikagoje, kur šio šimtmečio pradžioje daugiau buvo atspausdinta knygų negu Lietuvoje, kaip rodo platinimo katalogai. Žinomiausias platintojas bene buvo Jonas Kulis, čikagiškis.

Malonu, kad galime sukakties parodą suruošti plačiai žinomame Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejuje, 4012 So. Archer, čikagoje, kur knygos įvairių šimtmečių rūpestingai prižiūrimos. Giesmynų paroda — Iš praeities iki dabarties — bus iškilmingai atidaroma 1970 m. lapkričio 29 d., 5 val.

Komitetas

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Illinojuj 6% gauna pašalpą

Jei šelpiamųjų skaičiai ir toliau taip didės kaip iki šiol, tai 1972 metais Illinojus šalpos reikalams turės išleisti 1 bilijoną ir 200 milijonus dolerių; šiemet išleidžia $856,000,000. Ypatingai sparčiai daugėja šelpiamųjų vaikų skaičius, praneša viešosios šalpos direktorius Harold Swank.

Swank nurodė, kad iš šalpos gyvenančiųjų skaičius per praeitą spalio mėnesį buvo 35 nuošimčiais didesnis kaip per tą patį mėnesį 1969 m. Bendrai šalpai per šį spalio mėnesį išleista 50 nuošimčių daugiau kaip per spalio mėnesį pernai.

Tokią ar kitokią valstybinę šalpą Illinojuj gauna 680,000 arba 6 nuošimčiai gyventojų.

Vėjo — Šalčio faktorius

Visi stebisi dėlko praeitą sekmadienį, kai termometrai rodė dar virš 20 laipsnių aukščiau nulio, buvo nepakenčiamai šalta. Tatai priklauso nuo vėjo: juo smarkesnis vėjas, juo aštriau odą svilina šaltis, nors ir nebūdamas toks šaltas. Pavyzdžiui, Wrigley Field lošiant futbolą žaidėjai negalėjo ištverti šalčio, nors temperatūra buvo dar gerokai aukščiau 20 laipsnių, bet vėjas pūtė po 25 mylias per valandą, kas buvo lygu kaip kad temperatūra būtų 15 laipsnių žemiau nulio. Tokia šalčio ir vėjo kombinacija vadinama šalčio indeksu arba šalčio faktorium. Žinant kokią lauke temperatūrą rodo termometrai ir kokio stiprumo yra vėjas, galima apskaičiuoti šalčio poveikį į žmogų. Tokias chartas yra nustatę Amerikos Meteorologijos Draugija, Oro biuras ir JAV Armija.

SKAITYK PATS IR PARAGING KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

TRUMPAI

— *Naujienose* galima gauti Stefanijos Rūkienės Grįžimo į Laisvę II-ją dalį. Tai nepaprastai įdomiai paruošti Sibiro tremties užrašai. "Vilties" leidinys. 526 psl., kieti viršeliai. Kaina $6.00. Kas skaitė pirmąją dalį, tai mielu noru perskaitys ir antrąją.

— *Kristina Pučinskytė,* baigusi Kennedy aukšt. mokyklą labai gerais pažymiais ir dėl to atžymėta mero Richard J. Daley 500 dol. stipendija, Illinois valstijos sen. John J. Lanigan (R-27) rekomneduojant gavo 4 metų valstybinę stipendiją studijuoti bet kuriame valdiniame valstijos universitete. Studijuoja matematiką, anglų kalbą, psichologiją ir pedagogiką Northern universitete, De Kalb, Ill. Jos tėvas teis. Danielius Pučinskis gyvena Chicagos pietvakarių apylinkėje.

— *Amerikos Lietuvių Taryba,* 6818 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60636, pavedė specialistams nufotografuoti Lietuvių Tautos genocido parodos eksponatus ir padaryti jų skaidres. Skaidrių komplektas kainuoja 50 dol. Alto biure taip pat yra gaunamas parodos katalogas anglų kalboje, pavadintas "pažink savo priešą komunizmą".

— *Albertas J. Juškus* ir Kęstutis Laskauskas, Baltimore, MD vadovauja vietos Lietuvių radijo valandaiWFMM 93.1 mgc. stotyje sekmadieniais 10 - 11 val. Šis puikiai vedamas lietuvybės židinys atšventė 22 metų veiklos sukaktį. A. J. Juškus yra miesto ugniagesių kapitonas ir superintendento pavaduotojas.

— *Frank Zapolis,* Evergreen Park, Ill. lietuvių liaudies meno puoselėtojas parašė ir išleido anglų kalba knygą "Lithuanian Christmas Trees Ornaments" Knyga gaunama pas autorių, kainuoja 1 dol., su persiuntimu — 1.50 dol.

— *Amerikos Lietuvių Studentų S-gos* suvažiavimas įvyks lapkričio 26 — 28 d. Pick-Carter viešbutyje, 9-th & Prospect St. Clevelande. Kongrese bus paliesta ne tik studentų, bet ir lietuvių jaunimo reikalai. Sąjungos pirmininku yra Antanas Kalvaitis.

— *Dail. Kazio Žoromskio* darbų paroda įvyks gruodžio 1 — 20 d. So. Orange, N. J. Seton Hall universitete, kuris yra tos parodos rengėjas.

— *Didžiausia 1971 metų naujiena* spalvotos televizijos aparatuose tai pats lengviausias stočių nustatymas. Lig šiol norint pakeisti stotį, reikėjo sukti stočių derintuvą, o paskui dar kitu nustatymu pagerinti. Dabar kiekviena stotis turi savo visai atskirą spaustuką. Jį vieną ir tereikia paspausti. Daugiau nieko! Tie spalvoti TV aparatai vadinasi Sylvania. Jie vieni tą gerąjį išradimą ir turi. O Gradinskas yra vienintelis lietuvis Sylvania pardavėjas. Jo adresas: 2512 W. 47th St., Chicago, Ill. o tel. FR 6 — 1998.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
(Licensed by VNESHPOSYLTORG)
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
Vedėjas E. ŽUKAUSKAS

HIGH RATES — PAID QUARTERLY
5% Passbooks
5½% Investment bonus plan $1,000 minimum
6% $5,000 minimum 2 year certificate
5¾% $1,000 minimum 1 year certificate
Savings Insured to $20,000. — Highest reserves.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVE., CHICAGO, ILL. 60632

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai $4,00, minkšti — $3.00.
Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

REGISTERED STYLIST
All girl barber shop.
5—6 days a week.
DE 7-5727

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

ENGINEER
STATIONARY ENGINEER
Licensed for high pressure boiler. Oil and gas fired. Knowledge of ammonia refrigeration helpful. Permanent position. Paid vacation and other benefits.
APPLY
WARD BAKING COMPANY
5659 So. LaSALLE
NO 7-5900
An equal opportunity employer

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

CARRY - OUT RESTAURANT
Excellent South suburban location. Established business. 75 x 125 foot lot, building and all equipment. Owner must sell.
Call NORM, 779-4555

SKUBIAI IR GALUTINAI parsiduoda Brighton Parke gera ir pelninga taverna su mūriniu pastatu. Teirautis tel. 247-4698.

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir Įrengimai

PARDUODAMI
IŠ MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida. Galima pirkti dalimis ir išsimokėtinai. Aptarnauja lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

DAŽAU NAMUS
IŠ VIDAUS IR LAUKO
Valau kilimus ir baldus.
Pilna apdrauda.
I. RUDIS Tel. CL 4-1050

JUOZAS (JOE) JURAITIS
Nebrangiai ir greitai taiso Volkswagenus. Volvus, Mercedes, Porschus ir kitas užs. ir vietinės gamybos mašinas. Elektroninis tikrinimas, patyrę mechanikai, vilkikas.
RICHMOND AUTO SERVICE
2934 West 63rd St.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. VIrginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

RESTORANAS — VALGYKLA. Dviejų aukštų namas, moderniški ir nauji įreigimai — judri vieta — labai geras biznis, lengva aptarnauti.
3 BUTAI ir BIZNIO patalpa. Rinktinė vieta Marquette Parke. $43,000.
11 BUTŲ MŪRAS, 10 metų. 60 p. sklypas, geros pajamos, puiki vieta.
ŠIMAITIS REALTY
NOTARY PUBLIC, INCOME TAX, INSURANCE
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

PARDUODU — PERKU
Namus Chicagoje ir ūkius Illinois valstijoje.
LISKUS REAL ESTATE
2502 West 69 Street
Tel. 434-8786

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

UŽTIKRINTAS PIRKINYS
5248-50 So. ASHLAND AVE.
4 butų ir 2 krautuvių pajamų nuosavybė. $9,000 metinių pajamų. Prašomoji kaina $36,500.
TEIRAUKITĖS
tel. 776-4432

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.
YOUR Independent Insurance AGENT
Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

SIUNTINIAI
Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th Street
Chicago, Illinois 60629
WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių. Automobiliai, šaldytuvai, maistas, pinigai.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

LAIMĖ BŪTI SAVININKU
PUOŠNUS 4 BUTŲ mūras, Brighton Parko rinktinėje vietoje. Čia yra viskas ką nori geras pirkėjas.
PLATUS LOTAS, Marquette Parko centrinėje gatvėje. Kaina — susitarsim.
PUIKUS, DIDELIS 2 po 6 mūras. Gazu šildymas, platus sklypas, mūro garažas, arti ofiso. $29,500.
4 BUTŲ ant kampo mūras. Sausas, švarus, iš gerų rankų. Marquette Parke. $44,000.
2 BUTŲ, 14 metų modernus mūras, 3 auto mūro garažas, Marquette Parke. $36,000.
9 KAMB. MŪRAS, gražus — kaip naujas. Geros pajamos, arti mūsų. $19,600.
PAJAMŲ MŪRAS. Švarūs ir gražūs 2 butai. 5 ir 3 kambariai, garažas, arti 71-mos ir California. Kaina tinka — $25,000.
2 BUTŲ 18 metų mūras. Ąžuolo medis, modernios kabinetų virtuvės ir ceramic vonios. 2 šildymai. garažas, arti mūsų — naujam Marquette Parke. $37,800.
Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

PERKAME, PARDUODAME, MAINOME įvairaus dydžio namus visur. Parūpiname paskolą. visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.
NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
PRospect 8-5454

5 KAMBARIŲ mūrinis, 6-tas padarytas šildomam porčiuje. Šilima gazu, moderni virtuvė ir vonia, 2 automobilių garažas. $20,500.
4 KAMBARIŲ EXPANDABLE (viršus neužbaigtas), apvnaujis mūrinis. Šilima gazu, aluminijaus langai, 2 automobilių garažas, šoninis įvažiavimas, platus sklypas. $25,000.
5 KAMBARIŲ mūrinė rezidencija. Šilima gazu, 1½ auto garažas, platus sklypas. $18,900.
2 PO 6 MŪRINIS. 2 atskiri karštu vandeniu šildymai gazu. Modernios virtuvės, 2 automobilių garažas, Marquette Parke. $32,000.
2 PO 5½ IR 4 KAMB. RŪSY. Šilima gazu, alumin. langai, platus sklypas, graži nuosavybė Gage Parke. $43,000.
4 PO 5 IR 1 BUTAS RŪSYJE, mūrinis. Alumin. langai, šildymas gazu, garažas. Marquette Parke. $52,000.
NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.
KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nudažome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.
Skambinkit
LA 1-6047
Įkainavimas veltui, kreipkitės bet kada

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE", — TURI GERIAUSIĄ PASISEKIMĄ BIZNYJE